

De macht om te representeren:

Relaties van **macht** die een rol spelen tijdens het productieproces van **METROPOLIS**, dat bestaat uit makers met verschillende **wereldbeelden**.

naam: Marleen te Walvaart; studentnummer: 3807762;

e-mail adres: marleen@tewalvaart.nl;

1e lezer en begeleider: Koen Leurs; e-mail adres: K.H.A.Leurs@uu.nl; 2e lezer: Rob Leurs; Blok 4; studiejaar 2012-2013; film- en televisiewetenschappen Universiteit Utrecht;

datum: 8 augustus 2013

naam: Marleen te Walvaart; studentnummer: 3807762; e-mail adres:
marleen@te walvaart.nl; 1^e lezer en begeleider: Koen Leurs; e-mail adres:
K.H.A.Leurs@uu.nl; 2^e lezer: Rob Leurs; Blok 4; studiejaar 2012-2013; film en
televisiewetenschappen Universiteit Utrecht;
datum: 8 augustus 2013

Voorwoord

Bijna twee jaar geleden, in september 2011, begon ik aan de pre-master film- en televisiewetenschap in Utrecht. Ik had de opleiding journalistiek afgerond en zocht meer theoretische verdieping over de media. Het waren voor mij twee heel leerzame jaren met deze scriptie, in het kader van de masteropleiding film-en televisiewetenschappen aan de Universiteit Utrecht, als eindresultaat.

Ter voorbereiding op dit onderzoek heb ik een stage mogen lopen bij het televisieprogramma VPRO METROPOLIS, waar ik een interessante invalshoek vond voor dit onderzoek. Vraagstukken betreft machtsrelaties, ideologie en representatie uit de hedendaagse cultuur interesseren mij, en deze kon ik goed in werking brengen met een onderzoek naar METROPOLIS.

Ik wil bij deze de redactie van METROPOLIS bedanken voor de stage die ik heb mogen lopen en de mogelijkheid om de data voor dit onderzoek te verzamelen in de vorm van interviews. Het was erg leerzaam en vooral ook erg leuk om een aantal Nederlandse redactie leden en vooral ook een aantal correspondenten te interviewen.

Daarnaast wil ik mijn scriptiebegeleider Koen Leurs bij deze bedanken voor de zeer nuttige begeleiding en feedback die hij geboden heeft. Het was erg fijn om te merken dat hij enthousiast was over het onderzoeksonderwerp, wat vertrouwen gaf het helemaal uit te werken.

Tot slot bedank ik ook graag Vera Schoonbrood en Rutger Brouwers voor de hulp die zij gegeven hebben bij het brainstormen en voor geven van scherpe feedback.

Mede door de hulp van deze mensen kan ik u nu met trots deze scriptie presenteren. Ik wens u veel leesplezier.

Antwerpen: 8 augustus 2013

Voorwoord	3
Abstract	5
1 METROPOLIS als onderzoeksobject geïntroduceerd	6
1.1 Macht om te representeren.....	6
1.2 De makers van METROPOLIS	7
1.3 Theoretische inbedding.....	8
1.4 Te nemen stappen.....	9
2 Methode van analyseren	10
3 METROPOLIS in relatie tot theorie	15
3.1 Culturele <i>flows</i> die een wereldbeeld vormen.....	15
3.2 Bewustzijn van de constructie.....	16
3.3 Betekenis aan de boodschap geven	18
3.4 Stereotypes en macht	19
3.5 ‘Zelf-representatie’ en ‘representatie van de Ander’	20
4 METROPOLIS geanalyseerd.....	24
4.1 Het concept.....	24
4.2 De verandering van METROPOLIS	25
4.3 Inhoudelijke vormveranderingen	27
4.4 Perspectief Nederlandse verteller	28
4.5 Constructie	29
4.6 Zichtbaarheid correspondenten	31
4.7 Macht	32
4.8 Stereotyperingen	33
4.9 Verhouding tussen theorie en praktijk in het tv-format	35
5 Conclusie	37
6 Aanbevelingen.....	38
Bronvermelding	39
Bijlagen.....	40
Schematische analyse.....	40
Tekstuele analyse: 4 april 2008 Overgewicht	41
Tekstuele analyse 17 mei 2009: Genezen	45
Tekstuele analyse 18 juni 2010: Singles.....	48
Tekstuele analyse 2 mei 2013: Bruidjes	51

Abstract

De media hebben de macht om te representeren, daarmee kunnen ze een wereldbeeld creëren over groepen mensen die niet overeen komen met de werkelijkheid, terwijl kijkers die misschien wel zo opvatten. Het televisieprogramma METROPOLIS representeert vele culturen, waardoor het bewustzijn dat het programma een constructie met visie weergeeft, van belang is. Omdat de makers van METROPOLIS in verschillende delen van de wereld wonen, zijn er meerdere wereldbeelden betrokken bij het productieproces. De boodschap die ze willen vertellen kan anders opgevat worden door de kijkers met een ander wereldbeeld. Appadurai, Hall, Rich en Nichols bieden theorieën vanuit antropologie, genderstudies en mediastudies om te analyseren hoe Metropolis omgaat en vormgeeft aan deze positie van macht. In de analyse wordt het productieproces, met vergaarde data vanuit interviews met het productieteam en tekstuele analyses, geanalyseerd en in vergelijking gebracht met de set van theorieën.

1 METROPOLIS als onderzoeksobject geïntroduceerd

1.1 Macht om te representeren

“In modern societies, the different media are especially important sites for the production, reproduction and transformation of ideologies ... institutions like the media are peculiarly central to the matter since they are, by definition, part of the dominant means of ideological production. What they “produce” is, precisely, representations of the social world, images, descriptions, explanations and frames for understanding how the world is and why it works as it is said and shown to work” (Hall, *The Whites of Their Eyes: Racist Ideologies and the Media* 19).

Omdat de media mensen kunnen representeren hebben ze macht; de macht om te representeren en zo een dominant wereldbeeld te bevestigen, produceren en transformeren. Het bovengenoemde citaat is geschreven door Stuart Hall, invloedrijk onderzoeker binnen British Cultural Studies. Dit citaat vormt voor mij het startpunt van een reeks aan argumenten om de macht die media hebben, te kunnen onderbouwen. De argumenten worden hieronder genoemd, en zullen tevens als leidraad in dit hele onderzoek terug te vinden zijn.

De media nemen een belangrijke positie in voor de productie, reproductie en transformatie van ideologieën die er bestaan in een samenleving. Deze maken onderdeel uit van de vorming van de bestaande dominante ideologie. De media maken een belangrijk deel uit van de vorming van de dominante ideeën die er bestaan over de wereld. Dit bewerkstelligt de media door te representeren (Hall, *The Whites of Their Eyes: Racist Ideologies and the Media* 19). Representatie is een proces van betekenisgeving aan gebeurtenissen. Het is een manier om aspecten in een cultuur te kunnen begrijpen en interpreteren. Dat wordt gedaan door middel van taal, wat zowel gesproken, geschreven en/of met beelden kan zijn (Hall, *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* 1).

Hall sluit het citaat waar ik mee opende af door aan te geven dat Westerse media kaders produceren om de wereld te kunnen uitleggen zodat begrepen kan worden hoe de wereld werkt en waarom het zo in elkaar steekt. Bij Westerse media wordt de camera gezien als een *window to reality* in plaats van een creatieve manier om nieuwe betekenissen aan gebeurtenissen te geven. Media antropoloog Ginsburg geeft niet aan hoe dat is bij media uit andere delen van de wereld (Ginsburg 212). De media pretenderen een reproductie van de werkelijkheid te zijn. Echter is dat naar mijn mening niet de juiste manier van representeren. Mediaboodschappen kunnen naar mijn mening niet gezien worden als een neutrale en transparante en objectieve reproductie van de werkelijkheid, maar moet zich bewust zijn van het feit dat alleen een representatie van de wereld mogelijk is. De werkelijkheid en de representatie zijn per definitie niet hetzelfde. Bij een representatie van de wereld is een bepaalde geconstrueerde visie te zien van de wereld en niet de wereld zelf. Documentaire- en film criticus Bill Nichols haalt deze termen aan bij het definiëren van documentaire (Nichols 20). “But documentary is not a reproduction of reality, it is a representation of the world we already occupy. It stands for a particular view of the world” (Nichols 20). Naar mijn mening is deze definitie in dit onderzoek ook bruikbaar omdat de media per definitie representeren in plaats van reproduceren. De misvatting tussen reproductie en representatie kan naar mijn mening consequenties hebben voor de begripsvorming van het publiek over een media-boodschap. Omdat men het wellicht opvat als de werkelijkheid in plaats van een geconstrueerde representatie daarvan. Het is belangrijk om te beseffen dat, in navolging van Bill Nichols, de media een bepaalde visie laten zien (Nichols 20). Daarom is het mijns inziens belangrijk dat er in een media-uiting een bewustzijn wordt gecreëerd dat hetgeen dat gepresenteerd wordt een bepaalde geconstrueerde visie is, en niet de werkelijkheid zelf. Dit vormen van een bewustzijn en expliciet maken van de constructie, is geïnspireerd op het

bewustzijn van een *'politics of location'* zoals feministe Adrienne Rich ontwikkelde. Het ging er hier ook om dat men verschillen onderkende, en dat er een bewustzijn wordt gecreëerd van de machtspositie die een persoon, een groep mensen, of bijvoorbeeld een mediabericht, met zich meebrengt (Wekker 56). Als het publiek zich bewust is dat een mediabericht een visie op de wereld toont, en niet de werkelijkheid zelf, dan kan men wellicht zelf kiezen of men meegaat in de visie die gepresenteerd wordt, of een andere conclusie trekken. Meer over een bewustzijn van de constructie komt aan bod in hoofdstuk 3.2.

1.2 De makers van METROPOLIS

Ik acht het belangrijk dat er een bewustzijn gecreëerd wordt van het feit dat het mediabericht een constructie is en daarmee een visie en wereldbeeld van de maker is. Vanuit dit perspectief en de macht die de media hebben om te representeren, zoek ik uit op welke manier de media vormgeven aan de representaties. Een televisieprogramma dat vele mensen uit verschillende culturen representeert, en zo kaders biedt om de wereld te begrijpen is METROPOLIS. Het programma van de Vrijzinnig Protestantse Radio Omroep (VPRO) stelt in iedere uitzending een thema centraal, waar correspondenten uit de wereld een item over maken in hun eigen land. Deze verschillende items worden, tezamen met een Nederlands item en Nederlandse presentatie, gemonteerd tot een uitzending.¹ Er zijn op het moment ongeveer zeventig correspondenten die items maken voor METROPOLIS. De correspondenten krijgen de opdracht om zichzelf als ontdekkingsreiziger te zien, en te zoeken naar verhalen die een origineel en opmerkelijk inzicht geven in lokale culturen. De onderwerpen hoeven voor de correspondenten niet perse vreemd of extreem te zijn, want voor het Nederlandse publiek is het wellicht wel interessant. Ze krijgen de opdracht zich te richten op een klein persoonlijk verhaal dat iets opmerkelijks vertelt over de cultuur uit het land.²

Doordat METROPOLIS wordt gemaakt door een Nederlandse redactie samen met een groot team van correspondenten wereldwijd, zijn er makers met verschillende achtergronden betrokken, die allen met verschillende wereldbeelden leven. Dit maakt het complexer dan met makers die een wereldbeeld delen, om een bewustzijn van de constructie te laten zien, waarin meerdere wereldbeelden en visies te horen zijn. Met een wereldbeeld bedoel ik een perspectief dat een groep mensen of individu heeft op de wereld. Zoals antropoloog Appadurai uitlegt, verschillen wereldbeelden van mensen over de wereld omdat mensen in verschillende culturele *flows* leven. Dat wil zeggen dat mensen in verschillende politieke, economische en culturele situaties leven en daardoor op een andere manier ergens betekenis aan geven. Er ontstaan zo verschillende *'imagined worlds'* die een ander ideaal nastreven. Hierin komt is het imaginaire overeen met 'beeld' uit wereldbeeld, de Nederlandse term die ik gebruik. Een beeld impliceert een voorstelling, een verbeelding. De *mediascape* is een van de vijf *scapes* die culturele *flows* vormen en die onderdeel uitmaken in het vormen van een *'imagined world'*, oftewel een wereldbeeld. Met de *mediascape* hebben de media een positie van macht om verschillende culturen op een bepaalde manier te representeren en met de representatie een wereldbeeld te vormen. Het vormen van representaties benoemt tevens Hall in het citaat dat ik gebruikte in de opening van dit onderzoek, hoewel hij het vormen van een ideologie door middel van representatie vanuit mediastudies benadert, geeft hij ook aan dat media een positie van macht hebben om doormiddel van representaties een uitleg te bieden over hoe de wereld in elkaar steekt. Wat dan in termen van Appadurai gezien kan worden als een sturing in een bepaald wereldbeeld (Appadurai 588-591; Hall 19)

¹ Naast het televisie programma heeft METROPOLIS een website. Deze website metropolistv.nl bevat het volledige archief van METROPOLIS. Op thema, land of correspondent zijn de items te zien op de manier waarop de correspondent de items heeft aangeleverd. De website krijgt financiële steun van ontwikkelingsorganisatie Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking (HIVOS), zij vinden het belangrijk om alle mensen over de wereld een stem te geven. HIVOS wil met METROPOLIS de visie van maatschappelijke, alledaagse zaken van jongeren laten zien, die jongeren over de wereld bezighoudt. Inhoudelijk zijn zij niet betrokken bij het programma.

²<http://www.metropolistv.nl/docs/4elementsforgoodmetropolisreport.pdf> (geraadpleegd op 25 mei 2013).

Het programma METROPOLIS representeert mensen uit veel verschillende culturen over de wereld, waardoor de vraag over de machtspositie van de programmamakers van belang is. Een mediabericht construeert mee aan het dominante beeld dat er bestaat over de wereld. Meer dan bij een programma dat alleen onze eigen cultuur betreft, construeert METROPOLIS mee aan het dominante wereldbeeld in Nederland dat er bestaat over allerlei landen in de wereld. Echter verschilt het dominante wereldbeeld in Nederland van de dominante wereldbeelden die andere culturen hebben. Omdat culturen in verschillende culturele *flows* leven. Daarom vind ik het belangrijk om in dit onderzoek het te onderzoeken:

Op welke manieren en vanuit welk perspectief/perspectieven het productieteam van METROPOLIS culturen representeert; op welke manier de verschillende wereldbeelden van de programmamakers in acht worden genomen; hoe het productieteam omgaat met hun machtspositie en welke redenen en ideologie aan de representaties ten grondslag liggen.

Deze wat meer abstracte onderzoeksaspecten worden concreet gemaakt door een specifiek spanningsveld binnen het productieproces, om de fenomenen van de macht om te representeren te onderzoeken en verschillende wereldbeelden tastbaarder te maken. Ik ontdekte dit spanningsveld tijdens mijn stageperiode bij de Nederlandse redactie van METROPOLIS. Tijdens het productieproces wordt er door de Nederlandse redactie gekozen welke positie de correspondent krijgt in de uitzending. Bij het evalueren van seizoen elf in een redactievergadering kwamen over de positie van de correspondent opvallende meningsverschillen over ter sprake. Zo vindt een van de redacteuren de correspondent in beeld niet boeiend genoeg voor de kijker terwijl de eindredacteur het niet van belang acht of de correspondent of Nederlandse presentator een onderwerp inleidt, als de inleiding maar interessant is. Dit verschil in positionering van de correspondent is een opvallend gegeven omdat, zoals eerder aangegeven, media de macht hebben om culturen op een bepaalde manier te representeren en ik het belangrijk acht dat er een bewustzijn wordt gecreëerd dat een mediatekst een constructie is van een bepaalde visie.

De positionering van de correspondenten in METROPOLIS is daarom een concreet aanknopingspunt en aanleiding om het productieproces van METROPOLIS te onderzoeken met een analyse naar representatie van verschillende wereldbeelden en de machtsrelaties die het productieproces met zich mee brengt.

1.3 Theoretische inbedding

De gedachten van een '*imagined community*' en een cultureel gevormde identiteit zijn concepten die worden toegepast wordt binnen zowel media, gender als antropologie studies. De concepten worden in het huidige wetenschappelijke debat nog steeds toegepast in interdisciplinair onderzoek vanuit de verschillende disciplines zoals antropologie, mediastudies en genderstudies. Het begrip dat identiteiten cultureel gevormd zijn en dat we in een '*imagined community*' leven werd in de jaren tachtig ondervonden binnen genderstudies (in de jaren tachtig nog feminist studies) aldus Braidotti. Zij geeft aan dat het sinds studies uit die tijd vanuit genderstudies ook veelvoorkomend is om in netwerken van machtsrelaties te denken, die zowel op sociaal, discursief als symbolisch niveau een rol spelen. Met als reden de steeds veranderende technologieën en vormen van immigratie in Europa blijven deze begrippen aldus Braidotti relevant omdat er mee aangetoond kan worden dat het denken over een nationale identiteit niet bruikbaar meer is. Dit geeft zij aan in haar onderzoek in 2000 (Braidotti, *Once Upon a Time in Europe* 1062, 1063). Tien jaar verder, wordt het begrip van een '*imagined community*' om ongeveer dezelfde reden weer onderzocht in een interdisciplinair onderzoek van de Universiteit Utrecht naar culturele identiteiten. Binnen mediastudies werd het concept van diaspora onderzocht door mediaonderzoeker J. Van Gorp en historicus en filosoof L.F. Müller. Ze onderzochten hoe een diaspora een rol speelt in het vormen van een identiteit en wereldbeeld. Met diaspora refereren zij naar de complexe transnationale *flows* waaruit een diaspora ontstaat waardoor er geen objectief

te definiëren samenleving kan bestaan, maar dat het bestaat uit verbeelde wereldbeelden *'imagined communities'*. Het onderzoek positioneert ook het begrip *'mediascape'* van Appadurai (Müller en Van Gorp 2). Deze termen als *'imagined community'* en *'mediascape'* onderbouw ik in dit onderzoek tevens, vanuit het concept van *'imagined world'* dat antropoloog Appadurai gevormd heeft.

Culturele antropologie is een onderzoeksveld waarin de culturele diversiteit van mensen uitgelegd en geïnterpreteerd wordt (Peoples en Bailey 1). Omdat dit onderzoek de manier van representeren van vele culturen betreft, is het naar mijn mening nodig om concepten vanuit antropologie toe te passen. Hierin ben ik als media onderzoeker niet de enige. Ten eerste passen zoals hierboven genoemd Van Gorp en Müller concepten van antropoloog Appadurai toe. Ten tweede is het artikel van Appadurai waarin hij zijn benadering van een *'imagined world'* uiteenzet, geplaatst in het boek *'Media and Cultural Studies: Keywords'*. Dit geeft aan dat het onderzoek van Appadurai als een van de 'sleutelementen' wordt gezien in onderzoek naar media en cultuur. Media, cultuur en gender onderzoekster Olivieri toont aan dat antropologie altijd gelinkt is aan genderstudies. Immers omvat antropologie het bestuderen van andere culturen, waarin altijd machtsverschillen ingebed zitten van 'Zelf' naar de 'Ander', niet alleen op het niveau van economische, geopolitieke en sociale niveaus, maar ook op het niveau van culturele representatie. Er ontstaat dan het concept van 'de Ander' dat binnen genderstudies en postkoloniale studies een veel onderzocht concept is, en ook in dit onderzoek aan bod komt (Olivieri 23). De netwerken van machtsrelaties die zowel Braidotti als Olivieri aankaarten staan tevens centraal in dit onderzoek. De vraagstukken die ik stel betreft macht vallen tevens binnen Cultural Studies: "Cultural studies is concerned with the generation and circulation of meanings in industrial societies" (Fiske 284). In het onderzoek naar het genereren en circuleren van betekenissen staat Stuart Hall centraal, dat is ook te zien in mijn openingscitaat. Fiske geeft aan dat binnen Cultural Studies sociale relaties wordt gezien als *'social power'*, waarbij bijvoorbeeld de dominante klasse betekenissen die gegeven worden als 'natuurlijk' laat lijken (Fiske 285). Daarnaast is het encoding/decoding model van Hall erg invloedrijk binnen Cultural Studies (Fiske 292). Waarbij gebruik wordt gemaakt van de term *'preferred reading'*. Dat, de betekenis een programma aan de boodschap mee wil geven, is precies hetgeen wat onderzocht wordt in dit onderzoek.

De manier waarop mensen hun eigen identiteit vormen, het beeld van de wereld dat zij hebben en de relaties van macht die daarbij een rol spelen wordt verder onderzocht door het heel concreet te koppelen aan een hedendaags televisieprogramma op de Nederlandse televisie waarin vele culturen gerepresenteerd worden. Hierdoor sluit het niet alleen aan op het academische debat wat er op dit moment onderzocht wordt, maar spreekt het daarnaast ook de programmamakers aan. Het zorgt ervoor dat de academische ondervindingen niet in het wetenschappelijk veld blijven, maar ook toegepast op het medialandschap in Hilversum voor de programmamakers. Om het nog duidelijker te maken, moeten naar mijn mening zowel wetenschappers als programmamakers bewustzijn van de concepten die worden aangehaald in dit onderzoek, als de concepten nuttig willen blijven.

1.4 Te nemen stappen

De constructie van het productieproces zal in dit onderzoek onderzocht worden, waarbij overeenkomsten en discrepanties tussen het productieproces en de bestaande theorieën aan bod komen. Dit wordt gedaan met een analyse, de methode daarvoor wordt uiteengezet in hoofdstuk 2. Hierin wordt duidelijk dat ik op drie manieren empirische data verzameld heb door middel van; stage, tekstuele analyses en interviews. Deze data wordt gebruikt in de analyse die is gebaseerd op aspecten uit de *grounded theory approach*, een kritische discours analyse en een kwalitatieve data analyse.

Vervolgens zal in hoofdstuk 3 een set van theorieën uiteengezet worden die de macht om te representeren op verschillende manieren benadert. Hierin wordt aandacht besteed aan het wereldbeeld dat iedere groep en individu heeft. Aansluitend zal het belang worden onderbouwd

van een bewustzijn van het publiek en makers over de constructie van een media-uiting en welke betekenissen de makers aan het verhaal willen geven. Deze theorieën, gegrond vanuit antropologie en genderstudies, vormen een basis om vervolgens de theorieën vanuit mediastudies te kunnen funderen. Deze gaan over stereotyperingen en vormen van representatie.

Hoofdstuk 4 vormt de analyse waarin de interviews en tekstuele analyses van Metropolis worden in relatie gebracht worden tot de uiteengezette theorieën, om zo het productieproces van Metropolis te onderzoeken. Tot slot, in hoofdstuk 5, zullen de resultaten die hieruit volgen leiden tot een conclusie, waarin ik aan de hand van de gebruikte set theorieën en methoden keuzes uit het productieproces van Metropolis presenteer. Het zal duidelijk worden op welke manier ideologieën, motieven en redenen van de makers een rol spelen tijdens het productieproces van Metropolis, en hoe ze omgaan met de verschillende wereldbeelden -en de macht die te representeren- van de correspondenten om verschillende culturen te representeren.

2 Methode van analyseren

De analyse van het productieproces van METROPOLIS is gevoed door informatie komende uit drie vormen van data. Ten eerste bood een stageperiode van ruim vier maanden voor de opleiding film- en televisiewetenschap inzicht in de hele constructie van het productieproces. De ervaringen die tijdens deze stage werden opgedaan, zijn onlosmakelijk verbonden met de bevindingen in dit onderzoek. Het is niet zo dat deze concreet aangewezen worden in de analyse, maar het vormt wel essentieel onderdeel in de begripsvorming van het productieproces.

Ten tweede vormen tekstuele analyses van vier afleveringen van METROPOLIS onderdeel van de onderzochte data. Hiermee kon ik ontdekken hoe de motieven die genoemd zijn in de andere data, worden geuit in het programma. Het betreft vier programma's ongeveer evenredig verdeeld over de verschillende jaren, om de ontwikkelingen die het programma heeft doorgemaakt in acht te nemen. Het betreft twee afleveringen met de oude presentator en twee met de nieuwe presentator. In deze tekstuele analyse is focus gelegd op het vertelperspectief, zoals wie is de verteller, wat wordt er gezegd, en wat is de toon waarop het wordt verteld (Bordwell en Thompson 74).

Ten derde vormt een reeks aan diepte-interviews, afgenomen aan het eind van de stageperiode, onderdeel van de onderzoeksmethode. Deze werden afgenomen met vijf correspondenten uit verschillende delen van de wereld en een zestal Nederlandse redactieleden. De correspondenten Masrur Jamaluddin (met roepnaam Jamal) uit Indonesië, Jelena Ludvic uit Servie, Joseph Carter uit Brazilië en Paola Gosalvez uit Bolivia, werken sinds het begin van het programma bij METROPOLIS. Met opzet zijn er vooral veel correspondenten geïnterviewd die zo lang voor METROPOLIS werken, omdat zij wellicht ook veranderingen in tijd konden aangeven. Ook is Cecilia Vazquez uit Mexico geïnterviewd, zij werkt nu ongeveer een jaar voor METROPOLIS. Er is getracht correspondenten uit zoveel mogelijk verschillende werelddelen te interviewen. Het aantal Zuid-Amerikaanse correspondenten ligt wat hoger, omdat zij de correspondenten zijn die Giselle Micolo begeleidt, de redacteur die ik ook interviewde als een van de Nederlandse redactieleden. Micolo werkt nu drie jaar als redacteur voor METROPOLIS. Daarnaast interviewde ik nog vijf andere Nederlandse redactieleden. Arno Ouwejan, als een van de vaste editors. Alex Klippel is als producer betrokken bij METROPOLIS, al vanaf de ontwikkelingsfase. Arnout Arnens werkt vanaf het begin van METROPOLIS bij het programma en is sinds twee jaar eindredacteur. Hij volgde Stan van Engelen op, die nu hoofdredacteur van de VPRO is. Van Engelen is geïnterviewd omdat de ontwikkelingen die het programma door de jaren heen heeft doorgemaakt belangrijk zijn voor dit onderzoek. Om dezelfde reden is ook de oprichtster van het concept METROPOLIS, Bregtje van der Haak geïnterviewd.

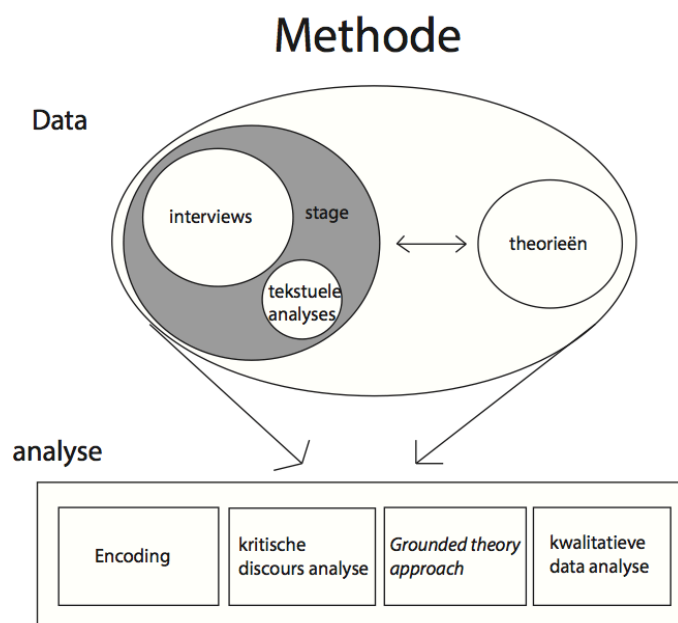
De interviews vonden plaats aan het einde van een stageperiode van vier maanden bij METROPOLIS. De positie die ik had als stagiair in plaats van als onderzoeker binnen het team, speelde een rol in het veldwerk. Dit bepaalde voor een groot deel met welke houding ik de interviews aan heb gepakt. Ik hield rekening met een methode die geschikt was vanuit het wetenschappelijk veld, maar dit moest tevens aansluiten bij een methode die geschikt is vanuit het veldwerk. Zoals Sultana, onderzoekster binnen het departement geografie en met expertise in feminist studies, in haar doctorale dissertatie aangeeft, is een moment van reflectie belangrijk waarbij de onderzoeker aangeeft welke positie hij/zij heeft als onderzoeker in relatie tot de onderzoeksparticipanten. Ze beargumenteerde dat de machtsstructuren binnen het bedrijf waar men als onderzoeker in verweven is, de methode, interpretatie en kennisproductie beïnvloeden van de onderzoeker (Sultana 376). Ik hield hier rekening mee bij mijn interviews want ik heb als stagiair de eindredacteur van METROPOLIS en hoofdredacteur van de VPRO geïnterviewd, waarmee ik een andere relatie heb dan tot de correspondenten. Daardoor koos ik voor meerdere houdingen en aanpakken tijdens de interviews. Deze zal ik hieronder kort toelichten.

Het doel van de interviews is om te begrijpen met welke motieven bepaalde keuzes zijn gemaakt tijdens het productieproces. Hierbij richtte ik me op vragen (1) omtrent de manier waarop het perspectief van de makers –zowel correspondenten als Nederlandse redactie- getoond

wordt, (2) hoe omgegaan wordt met (her)montage en (3) op welke manier de makers bewustzijn van de machtspositie die ze hebben. Bij de interviews met de correspondenten stelde ik vooral veel open vragen, om beschrijvende antwoorden te krijgen. Philips en Hardy maken een onderscheid tussen een constructivistische en kritische aanpak voor verschillende discours analyses. Ze bedoelen hiermee aan de ene kant onderzoek dat zich richt op processen van sociale constructie, meer constructivistisch onderzoek, en aan de andere kant onderzoek dat zich richt op de machtsdynamieken, meer kritisch onderzoek. Ze zijn beiden aanwezig in een discours analyse, het gaat bij het onderscheid over de hoeveelheid van de beide aanpakken die aanwezig zijn in het onderzoek (Phillips en Hardy 19, 20). De methode tijdens de interviews met de correspondenten was vooral constructivistisch van aard, om erachter te komen op welke manier zij werken voor METROPOLIS. Mijn houding neigde alleen richting de kritische kant in de zin dat er veel doorgevraagd werd, maar ik gaf geen kritische noten. Deze aanpak werd gekozen zodat de correspondenten zich op hun gemak konden voelen, en konden vertellen wat ze echt vonden, in plaats van een politiek correct antwoord te geven. Daarnaast vonden alle interviews met de correspondenten plaats via de telefoon, dus het persoonlijk contact waarmee iemand zich op zijn gemak kan voelen miste. In een enkel geval stelde ik de correspondent wel wat meer kritische vragen. Tijdens het interview van de Braziliaanse Joseph Carter merkte ik dat hij zich goed op zijn gemak voelde, en zich thuis voelde met het soort vragen dat ik stelde waardoor er ruimte was voor wat meer kritische vragen. Een verklaring hiervoor kan zijn academische achtergrond in de Verenigde Staten zijn, waar een wat meer directe en kritische aanpak gebruikelijker is dan in Zuid-Amerika.

Bij de interviews met de Nederlandse redactie koos ik voor een kritischere houding bij alle interviews. In deze interviews is de constructivistische aanpak nog erg belangrijk, omdat immers het constructieproces van METROPOLIS verhelderd moeten worden in dit onderzoek. Echter werd dit gecombineerd met een kritische aanpak, om ook antwoord te krijgen op vragen betreffende de machtsrelaties die een rol spelen. Ik stelde veel open vragen waaruit beschrijvende antwoorden kwamen. Daarop gereageerde ik met stellingen uit de bestudeerde literatuur. Op deze manier kon ik buiten mijn eigen machtspositie, maar vanuit de machtspositie van de wetenschappers, kritische vragen stellen om verheldering te verkrijgen over de keuzes in het productieproces.

De drie methoden van dataverzameling zijn terug te zien in het volgende schema, waarin de stageperiode grijs is, omdat het niet direct terug te vinden is in de analyse.

Figuur 1: Methode onderzoek schematisch geordend

Met deze drie methoden van dataverzameling; een stageperiode, interviews en tekstuele analyses, werd het productieproces van METROPOLIS in de analyse in verband gelegd met een selectie van theorieën vanuit antropologie, genderstudies en mediastudies. De pijl die twee kanten op wijst in het schema, van theorie naar empirische data houdt de wisselwerking tussen beiden in. Wat inhoudt dat een aantal theorieën zijn gebaseerd op de data, en een deel van de data is gebaseerd op theorieën. De analyse is gebaseerd op meerdere analysemethoden die te zien zijn in het bovenstaande schema. Ten eerste richt deze analyse zich vooral op de encoding kant, in het encoding/decoding model van Hall. Bij het encoding kan het productieproces worden onderzocht wat inhoudt: (1) *frameworks of knowledge*, (2) *relations of production* en (3) *technical infrastructure* die vervolgens in een *meaning-structure* worden gevormd, die vervolgens in een programma als '*meaningful*' discours zijn te zien. Deze drie aspecten komen ook in de analyse voor (Hall, Encoding/Decoding 165).

Dit wordt ten tweede onder andere geanalyseerd met het beperkte aantal van elf diepte-interviews. Gebaseerd op de *grounded theory approach* bevelen Glaser en Strauss aan om voor sociaalwetenschappelijk onderzoek een klein aantal cases te onderzoeken (Boeije 76).

Ten derde maken Philips en Hardy naast het onderscheid in aanpak voor een discours analyse tussen constructivistisch en kritisch, ook het onderscheid tussen context en tekst. Mijn analyse is vooral op de context gericht. Een aanpak die zich meer op de tekst heeft gericht, linguïstisch onderzoekend, zou ook relevante informatie kunnen opleveren voor de hoofdvraag. Echter is hier vooral contextuele informatie gebruikt uit de interviews om zo efficiënter antwoord te kunnen geven op de hoofdvragen van dit onderzoek. Dit betekent volgens Phillips en Hardy dat dit onderzoek getypeerd kan worden als een kritische discours analyse (Phillips en Hardy 19). Daarbij definiëren Phillips en Jorgensen een kritische discours analyse als een analyse naar de relaties tussen sociale en culturele ontwikkelingen in verschillende sociale domeinen, wat ook dit onderzoek inhoudt (Jorgensen en Phillips 60). Er wordt volgens Jorgensen en Phillips aandacht besteedt aan machtsrelaties, en heeft als doel bij te dragen aan *social change*, waarbij de machtsrelaties in communicatieprocessen en in de samenleving in het algemeen meer gelijk worden (Jorgensen en Phillips 63,64). Echter is in deze analyse het uitgangspunt om de constructie van het productieproces van METROPOLIS en de motieven daarvan te begrijpen, en niet het uiten van kritiek die social change als voornaamste doel heeft.

Ten vierde is de data in de analyse verwerkt op basis van een model van Hennie Boeije. Het model betreft het segmenteren en hergroeperen van kwalitatieve data analyses. Het hoofddoel van deze methode is om met een kwalitatieve analyse betekenissen te geven vanuit theoretisch perspectief. Zij vormt de volgende definitie:

“Qualitative research is the segmenting of data into relevant categories and the naming of these categories with codes while simultaneously generating the categories from the data. In the reassembling phase the categories are related to one another to generate theoretical understanding of the social phenomenon under study in terms of the research questions” (Boeije 76).

Hierin maakt Boeije expliciet het onderscheid in het segmenteren en hergroeperen. Bij het segmenteren worden onderdelen van de tekst in thema's gezet. Deze worden door de onderzoeker vanuit de tekst gevormd. Hierbij is het belangrijk om geen afzonderlijke thema's te vormen. Echter is het thematiseren een manier om de vergaarde informatie inzichtelijk te maken en zo verbanden te kunnen leggen (Boeije 76, 77).

Volgens Boeije moeten de onderdelen uit de tekst een label krijgen om zo bij het juiste thema te zetten, in dit onderzoek bundel ik echter eerst een selectie van volledige citaten tot thema's, om zo het risico om de betekenis te vervormen zo klein mogelijk te houden. Nadat de citaten zijn gegroepeerd worden er labels aangehangen, om op deze manier snel en overzichtelijk de vergaarde content te overzien (Boeije 79).

De thema's zijn uit een wisselwerking van twee benaderingen ontstaan. Ten eerste vanuit de theorie die bestudeerd is om de interviews vorm te geven. De vragen tijdens de interviews zijn gebaseerd op theorieën, en halen die ook aan, waardoor antwoorden onder thema's worden gezet die ontstaan zijn vanuit theorie. Ten tweede kwamen er tevens in het interview antwoorden aan bod die nieuw waren, dus niet gebaseerd op een bestudeerde theorie. Deze spelen een even belangrijke rol in de thematisering van de antwoorden. Het komt overeen met de het statement van Sandelowski: "Researchers must first look at their data in order to discern what to look for in their data" (Sandelowski in Boeije 82). Deze twee benaderingen van selecteren leiden tot een groep thema's, waar verbanden tussen gelegd worden. Deze fase is het hergroeperen. Het labelen en leggen van verbanden deed ik door de data van de interviews schematisch in kaart te brengen. Ik heb nadruk gelegd op het zoeken naar verbanden tussen data \leftrightarrow data, data \leftrightarrow theorie, theorie \leftrightarrow data en theorie \leftrightarrow theorie. Dit is te zien in de bijlage. Het laat de map zien waarmee ik heb gewerkt. Deze is gemaakt als hulpmiddel tijdens het analyseren en niet als verhelderende afbeelding voor lezers van dit onderzoek. Daarom kan het zijn dat het voor iemand anders niet het inzicht biedt dat het mij bood. Echter geeft het wel een idee van een belangrijk en selectief deel van het proces van analyseren.

Het is belangrijk bewust te zijn van het selectieve en subjectieve proces van deze analyse. Een andere onderzoeker zou met dezelfde onderzoeksvraag hele andere onderdelen relevant vinden voor een interview, zo andere thema's creëren, andere verbanden leggen, een andere connectie maken met de theorie en zo een andere conclusie schrijven terwijl het startpunt hetzelfde was. Deze subjectieve en sturende rol van de onderzoeker onderkent Boeije ook, en onderkent zij als uiterst belangrijk (Boeije 84).

Er vinden vergelijkingen plaats tussen de bestaande theorieën en de nieuwe informatie uit de interviews om zo theoretisch begrip te genereren (Boeije 76). In deze vergelijkingen worden tevens de tekstuele analyses mee geanalyseerd. Deze zijn relevant voor dit onderzoek om erbij te betrekken, om de constructie die de makers noemen, te kunnen onderbouwen en toetsen aan de afleveringen zelf.

De vier analyse methoden en/of houdingen zijn terug te vinden in het schema, waarin ook te zien is dat ze in een evenredige hoeveelheid terug te vinden zijn in de analyse.

3 METROPOLIS in relatie tot theorie

In dit hoofdstuk worden een aantal theorieën uiteengezet die de macht om te representeren op verschillende manieren benaderen. Daarbij worden de theorieën in relatie gebracht met METROPOLIS. Een aantal theorieën zijn al geïntroduceerd in de inleiding en hier uitgebreider aan bod gekomen. Er wordt aandacht besteed aan het wereldbeeld dat iedere groep en individu heeft (paragraaf 3.1). Deze wereldbeelden verschillen wereldwijd, waardoor er door verschillende makers van media ook verschillende visies en representaties gegeven worden. Hierop aansluitend zal tevens het belang worden onderbouwd van een bewustzijn van het publiek en makers over de constructie van een media-uiting (paragraaf 3.2), en welke betekenissen de makers aan het verhaal willen geven (paragraaf 3.3). Deze theorieën, gegrond vanuit antropologie en genderstudies, vormen een basis om vervolgens de theorieën vanuit mediastudies te kunnen funderen. Namelijk twee typen representatie worden toegelicht die relevant zijn in dit onderzoek naar METROPOLIS; 'zelf-representatie' en 'representatie van de ander' (paragraaf 3.5). Tevens bestaat representeren uit vele strategieën waar stereotyperen er een van is, deze wordt in het bijzonder uitgelicht in dit onderzoek (paragraaf 3.4).

3.1 Culturele flows die een wereldbeeld vormen

Iedere groep mensen in de wereld heeft een ander beeld en ideaal van de wereld. Dit wordt gevormd door de verschillende culturele *flows* die er zijn volgens Appadurai. Door een combinatie en relatie van vijf verschillende '*scapes*', namelijk de *ethnoscapes*, *mediascapes*, *technoscapes*, *financescapes* en *ideoscapes*, wordt een culturele *flow* gevormd (Appadurai 588). Deze *scapes* zijn geen objectieve constructies, maar zijn verschillende perspectieven die geconstrueerd en beïnvloed zijn door historische, linguïstische, en politieke situaties. Er wordt aandacht gevestigd op groepen mensen op verschillende niveaus qua formaat. Het betreft het niveau van grote groepen zoals van inwoners uit een land tot het niveau van kleine groepen zoals families. Het kleinste formaat betreft het individu, waarvan het wereldbeeld is gevormd door culturele *flow* waar hij/zij in leeft (Appadurai 589).

Doordat iedere groep mensen, met individuen, in de wereld een eigen combinatie heeft van *flows*, is van iedere groep, en daarbinnen ieder individu, het beeld van de wereld uniek. Appadurai noemt dit beeld van de wereld de '*imagined worlds*' die groepen hebben. De *imagined world* houdt een geconstrueerd perspectief van de wereld in, ik vertaal dit in het Nederlands naar wereldbeeld - zoals in de inleiding is toegelicht. De *mediascape* en *ideoscape* zijn twee van de vijf culturele *scapes* die nauw gerelateerd zijn aan elkaar in het vormen van een wereldbeeld. De *mediascape* gaat over de beelden en informatie die geproduceerd worden, en over de productie en distributie daarvan. De *ideoscape* betreft vervolgens de ideeën die aan de beelden en informatie uit de mediascape gegeven wordt.

Tezamen met de *ideoscape* brengt de *mediascape* doormiddel van media-uitingen nieuwe '*meaning-streams*' in de wereld. Appadurai gebruikt hiervoor het woord injecteren, wat naar mijn mening aangeeft dat hij de *media-* en *ideoscape* van grote invloed vindt in het vormen van *meaning-streams* (Appadurai 592). Appadurai weidt niet uit tot een definitie van *meaning-stream*. Gebaseerd op wat hij eerder in zijn artikel aangeeft, interpreteer ik het als de manier waarop betekenis wordt gegeven aan boodschappen. De betekenis die gegeven wordt in de stroom van betekenissen vormt input voor het wereldbeeld van mensen. Betekenissen kunnen met dezelfde boodschap bij verschillende groepen mensen verschillen omdat het geven van betekenis onderdeel is van verschillende sets met communicatieve conventies. Deze worden gevormd door de vijf *scapes*, de culturele *flow* waar iemand in leeft (Appadurai 591).

De mediaberichten die gestuurd worden in de *mediascape* kunnen in de *ideoscape* door mensen met verschillende wereldbeelden verschillend ontvangen worden. Dus de macht die de media met een bericht binnen hetzelfde wereldbeeld hebben om met de *ideoscape* begrepen te worden, kan veranderen als een mediabericht in een andere *ideoscape* terecht komt. Omdat de

kans groter is dat het bericht anders geïnterpreteerd en begrepen wordt dan de makers bedoelen. Oftewel, het laat ook zien dat er op verschillende plekken op de wereld essentieel verschillend gedacht kan worden over één mediabericht waardoor de essentie van het bericht verandert (Appadurai 590, 591).

Het format van METROPOLIS is gebaseerd op het sturen van reportages vanuit een *mediascape* waarin mensen wonen met het ene wereldbeeld naar een *ideoscape* waar mensen wonen met een ander wereldbeeld. En dat is belangrijk om te bevatten bij een programma als METROPOLIS aangezien het productieteam bestaat uit mensen vanuit verschillende delen van de wereld met verschillende wereldbeelden. Waarbij een thema wordt bedacht in Nederland, het item wordt uitgewerkt in een land met een andere culturele *flow*, en vervolgens weer hermonteerd wordt in Nederland. Ten slotte wordt het op televisie aan het grootste publiek getoond in Nederland (en een paar andere Europese landen), en is het ook in het Engels te bekijken op internet. Op wisselingen in het productieproces kan dan de betekenis die aan de boodschap gegeven wordt veranderen door zowel de makers als het publiek. Daarom is het voor de programmamakers van METROPOLIS belangrijk om te beseffen dat er verschillende wereldbeelden bestaan die op verschillende manieren betekenis geven aan boodschappen.

De verschillende interpretaties die aan boodschappen gegeven kunnen worden, komen niet altijd overeen met de werkelijkheid en kunnen fictief zijn. Dit komt aldus Appadurai vanwege de onduidelijke mix tussen fictie en werkelijkheid die er bestaat in de media.

“What is most important about these mediascapes is that they provide (especially in their television, film and cassette forms) large and complex repertoires of images, narrative, and ethnoscapescapes to viewers throughout the world, in which the world of commodities and the world of news and politics are profoundly mixed (...) The lines between the realistic and fictional landscapes they see are blurred, so that the farther away these audiences are from the direct experiences of metropolitan life, the more likely they are to construct imagined worlds that are chimerical, aesthetic, even fantastic objects, particularly if assessed by the criteria of some other perspective, some other imagined world” (Appadurai 590).

Met dit citaat verwijst Appadurai naar de moeilijke lijn tussen werkelijkheid en fictie die er is in de media. Een kijker neemt sneller iets voor waar aan als het ver van zijn/haar eigen wereld afstaat, en kan zo dus een wereldbeeld vormen dat fictief is. Vooral als het mediabericht is gevormd en ontvangen vanuit een ander perspectief, vanuit een ander wereldbeeld dan het eigen (Appadurai 590). De reportages uit METROPOLIS komen ook vanuit een onbekende wereld, gemaakt door correspondenten met een ander perspectief dan de kijkers. In lijn van Appadurai is er dus een grote kans dat kijkers van METROPOLIS aan de hand van METROPOLIS hun wereldbeeld vormen over culturen in de wereld die zij alleen via de media kennen. Zij nemen het fictieve wereldbeeld dat ze hebben gevormd aan als werkelijkheid.

3.2 Bewustzijn van de constructie

Aangezien de makers van METROPOLIS de eindmontage in Nederland uitvoeren brengt dat een zekere macht met zich mee om betekenis te geven aan de verhalen die correspondenten aanleveren van over de wereld en groepen mensen te representeren. Hierover meer in hoofdstuk 3.3. METROPOLIS kan als media-uiting bepaalde ideeën bevestigen, veranderen of ontkrachten (Hall 19), een positie met veel macht. Echter is de vraag of METROPOLIS zich bewust is van de machtspositie die zij hebben, die mede gevormd is door hun 'locatie'.

Bij een bewustzijn van '*politics of location*' wordt er onderkent dat er machtsverschillen zijn door de locatie waar iemand opgroeit. De term is door feministe en poëticus Adrienne Rich in 1985 ontwikkeld in een tekst waarin ze haar eigen positie wil weergeven, en zo een bewustzijn van diversiteit onder vrouwen. “These notes are the marks of a struggle to keep moving, a struggle for accountability” (Rich 29). Rich schreef dit niet om een bewustzijn van een '*politics of location*'

als nieuwe academische term te introduceren. Dat werd later gedaan door andere theoretici binnen genderstudies. De *'location'* die wordt benoemd in het concept moet niet alleen als een geografische plek gezien worden, maar daarnaast ook ongeveer zoals de culturele *flows* die Appadurai bespreekt. Met de plek worden bijvoorbeeld ook nationaliteit, etniciteit, huidskleur, gender en opleiding bedoeld. "Accepting responsibility for one's embedded positioning forms the core of Rich's argumentation. It demands a type of reflection that accounts for the way that the knowledge that one produces is indissolubly intertwined with those positionings" (Wekker 56). Het bewustzijn van een *'politics of location'* gaat over het proces van een bewustzijn creëren van de machtspositie, die een persoon, een groep personen of bijvoorbeeld een mediabericht, door zijn/haar locatie met zich mee brengt (Braidotti, *Dympna and the Figuration of Woman Warrior* 243) (Wekker 56).

Zoals ik in de inleiding aangaf, is een mediatekst geen neutrale en transparante reproductie van de werkelijkheid, maar een representatie daarvan (Nichols, 20). Het kan echter zijn dat kijkers een representatie als reproductie van de werkelijkheid aannemen als niet duidelijk wordt dat de representatie vanuit een bepaald perspectief en locatie geconstrueerd is (Nichols, 20). De onduidelijke scheiding die te bestaat tussen fictie en werkelijkheid, tussen reproductie en representatie, geeft Appadurai tevens aan, zoals te lezen in het citaat op de vorige pagina. Zeker als het mediabericht een onbekend deel van de wereld betreft wordt fictie gauw als werkelijkheid gezien, waardoor het beeld van de wereld dat gevormd wordt niet klopt (Appadurai, 590). Ook al is METROPOLIS geen fictief programma, geeft Appadurai wel het moeilijk zichtbare verschil tussen wat nep en wat echt is weer. Omdat de makers van METROPOLIS representaties neerzetten van culturen die ver van onze cultuur af staan, wordt het sneller als echt gezien (Appadurai 590). Het geeft televisie makers de macht om te doen alsof ze de werkelijkheid zelf reproduceren. Echter is het een representatie, wat een constructie van de werkelijkheid betreft, gemaakt vanuit het perspectief van de makers met een bepaalde visie. Daarom acht ik het belangrijk dat er een bewustzijn van de constructie van het mediabericht wordt laten zien, zodat duidelijk wordt dat het een bepaalde visie op de wereld is die wordt aangereikt en van wie die visie is, en niet de werkelijkheid zelf. Waarbij de makers een proces van bewustzijn laten zien over hun machtspositie. Ik pleit niet voor het laten zien van de hele constructie van het productieproces in het programma, maar voor een bewustwording bij de kijker dat het een constructie is, door te laten zien dat hetgeen verteld wordt een representatie met een bepaalde visie is en van wie die is en niet de neutrale en transparante werkelijkheid zelf.

Als de makers van METROPOLIS zich bewust zijn van de machtsposities; ten eerste van het feit dat het vanaf een bepaalde 'locatie' gemaakt is, en ten tweede dat ze de werkelijkheid niet kunnen neerzetten, kan er wellicht een bewustere overweging gemaakt worden over de manier waarop mensen gerepresenteerd worden in een media-bericht. Of de makers zich daar bewust van zijn, en hoe ze daar mee omgaan, wordt in de analyse ontrafeld.

Aangezien METROPOLIS gemaakt is door vele mensen uit verschillende werelddelen, kan er verschillend gedacht worden over vanuit welk perspectief het programma verteld wordt. Bill Nichols geeft aan dat de media altijd bepaalde visies laten zien (Nichols, 20). Dit doet hij bij het definiëren van documentaire, en geeft daarbij aan dat ieder mediabericht een unieke *voice* bezit waar die visie in ingebed zit. Dit is de stem van de maker, die zich niet alleen uit in de letterlijke stem die te horen is, maar ook in beeld. Zoals de momenten waarop geknipt wordt in het beeld, welke selectie getoond wordt, welk shot gekozen wordt, of het geluid synchroon is, of en welke muziek er gebruikt wordt, of er ook materiaal van anderen gebruikt wordt, et cetera. *Voice* gaat over manier waarop de logica, het argument of het standpunt van de film wordt verteld. "*Voice*, then, is a question of how the logic, argument, or viewpoint of a film gets conveyed to us" (Nichols 43). De *voice* van de maker maakt duidelijk hoe hij/zij betrokken is met de wereld, vanuit welk perspectief of point of view de film gemaakt is (Nichols 46).

Als voorbeeld de presentatie van METROPOLIS, deze begint met Stef Biemans, een Nederlandse jonge man die naar Nicaragua is geëmigreerd. In Nederland bovenop een dak

introduceert hij het thema van de aflevering. Tevens spreekt Stef de *voice-over* in van de uitzending, over de reportages die correspondenten hebben gemaakt. Dit perspectief van het shot en manier van de *voice-over* kan gezien worden als een vogelperspectief of '*voice of god*'. Met de '*voice of god*' wordt vooral een autoritaire *voice-over* stem bedoeld die over anderen spreekt, tegen jou als kijker. Het is een vertelstijl die opkwam in de jaren 1930 als een handige manier om een situatie te beschrijven, om een argument te maken of om een bepaalde toon of stemming neer te zetten (Nichols 14). Deze manier van vertellen is een belangrijke eigenschap van de *voice* van METROPOLIS.

3.3 Betekenis aan de boodschap geven

Om de constructie van het productieproces van METROPOLIS bloot te leggen in de analyse, moet niet alleen duidelijk worden wie de groep makers is en welke *voice* er aangereikt wordt, maar ook welke betekenissen ze aan een verhaal willen geven. METROPOLIS heeft de macht mensen te representeren, echter als METROPOLIS, net als ieder andere mediatekst, iets of iemand wil representeren, dan kan er geen vaste, ware betekenis neergezet worden. '*Meaning floats*' noemt Stuart Hall het, er zijn meerdere betekenissen mogelijk door de manier van receptie. Toch wil degene die representeert, graag aansturen op een '*preferred meaning*' wat betekent dat de betekenis met zijn/ haar voorkeur het meest gangbaar wordt. In het geval van een foto in een tijdschrift noemt Hall: "So, rather than a 'right' or 'wrong' meaning, what we need to ask is, 'Which of the many meanings in this image does the magazine mean to privilege?'" (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 228) Hierbij gaat het om de samenwerking van zowel het discours van beeld als taal die naar een betekenis stuurt.

Barthes maakt het onderscheid tussen *denotation*, als zijnde de gebeurtenis op een foto of op televisie, en de *connotation*, als zijnde de betekenis die eraan gegeven wordt" (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 230). De denotatie wordt uitgezonden in de *mediascape* en de connotatie gevormd in de *ideoscape*. Een afwijking die gerepresenteerd wordt kan niet los gezien worden van andere, al eerder gemaakte representaties. Hetgeen dat iemand al eerder gezien en meegemaakt heeft, wordt meegenomen in de betekenisgeving van nieuwe gebeurtenissen. Het wordt door Hall intertekstualiteit genoemd. Daarom wordt er bij meerdere denotaties, op dezelfde manier betekenis gegeven aan de 'Ander', geconnoteerd. Dit uit zich in stereotyperingen. Op deze manier kan er een, zoals Hall het noemt: '*Spectacle of the Other*' ontstaan. Het '*spectacle*' dat Hall benoemt, is een idee dat over de ander bestaat wat niet altijd overeenkomt met de werkelijkheid (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 231,232). De hoeveelheid van connotaties van de ander tellen bij elkaar op door intertekstualiteit, waardoor er een vervorming van de werkelijkheid ontstaat, die ik als 'vervreemding' van de ander zie, omdat het iemand als de Ander neerzet. Zoekende naar een vertaling van '*spectacle of the Other*' zoals Hall het bedoelt, interpreteer ik dat in het Nederlands als 'vervreemding van de Ander'.

METROPOLIS zendt denotaties uit voor het Nederlandse publiek met beelden uit andere culturen. Er zullen altijd connotaties aan gegeven worden, omdat de aangereikte beelden anders zijn dan de eigen cultuur (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 230). Hierbij maakt de kijker gebruik van al eerder gemaakte representaties die op dezelfde manier geconnoteerd kunnen worden, waardoor er stereotypen ontstaan. Hall noemt het een '*Spectacle of the Other*', het komt mijns inziens veel overeen met de '*imagined world*' waar Appadurai het over heeft. Namelijk dat het gecreëerde wereldbeeld over de ander, dat is neergezet door representaties, maar een vervorming is die niet overeenkomt met de werkelijkheid. Echter is het zo dat METROPOLIS niet perse het wereldbeeld dat bestaat hoeft te bevestigen. Media kunnen ook ideeën aanpassen (Hall, The Whites of Their Eyes: Racist Ideologies and the Media 19). Daarbij bestaat er naast de *preferred reading* ofwel een *dominant-hegemonic position* van betekenisgeving van kijkers, ook de *negotiated* en *oppositional* manier van connoteren. Waarbij het publiek ervoor kan kiezen de boodschap deels over te nemen of te verwerpen (Hall,

Encoding/Decoding 171-173). In de analyse zal onderzocht worden welke *preferred meaning* METROPOLIS wil uitzetten, en hoe ze daarbij gebruik maken van stereotyperingen.

3.4 Stereotypes en macht

Om een betekenis te geven aan een gebeurtenis, zijn typeringen essentieel. De verschillen tussen mensen op collectief en individueel niveau zijn nodig om betekenis te kunnen geven aan jezelf en de ander (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 238). Een typering is een simpele karakterisering die makkelijk te onthouden is en verandering of ontwikkeling is minimaal gehouden (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 257).

Er zijn echter verschillen tussen typeringen en stereotyperingen. Er volgen hier drie kenmerken van stereotyperingen. Ten eerste wordt de simpele, makkelijk te onthouden karakterisering gezien als een natuurlijk verschijnsel bij het stereotyperen van visuele verschillen. Door de geschiedenis van onder andere slavenhandel, kolonisatie en immigratie na de Tweede Wereldoorlog is er bijvoorbeeld een populaire Westerse representatie van zwarte mensen als de 'Ander' gevormd (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 239). Veel representaties van verschillen zijn gebaseerd op fysieke verschillen. Omdat er een visueel verschil is, werd dit als een makkelijke manier gezien om een representatie te maken waarin de verschillen als bewijs werden gezien om een representatie van de 'Ander' neer te zetten. Connotaties werden gegeven als lui, primitief en gebrek aan cultuur. Daardoor zouden ze zich niet kunnen ontwikkelen (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 244). Op deze manier werd een representatie als van nature neergezet, terwijl een representatie eigenlijk cultureel bepaald is. De naturalisatie essentialiseert en doet het lijken als permanent, waardoor stereotyperingen en daarmee een ideologie, kunnen blijven bestaan (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 245). "Stereotyping, reduces, essentializes, naturalizes and fixes 'difference'" (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 258).

Stereotyperingen maken ten tweede verdelingen tussen 'normaal' en 'vreemd'. Het sluit hierdoor groepen buiten die als 'zij' gezien worden in plaats van 'wij'. Waardoor er een verbeelde samenleving ontstaat waar alleen de mensen met het label 'normaal' in thuis horen, en 'de Anderen' worden buitengesloten.

"Stereotyping, in other words, is part of the maintenance of social and symbolic order. It sets up a symbolic frontier between the 'normal' and the 'deviant', (...) It facilitates the 'binding' or bonding together of all of Us who are 'normal' into one 'imagined community'; and it sends into symbolic exile all of Them - 'the Others' - who are in some way different" (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 258).

Als er grote ongelijkheden zijn in macht, verschijnt stereotypering. Bij dit derde kenmerk dat Hall uiteenzet van stereotypering, betoogt hij dat de macht meestal gericht is tegen de subgroepen of buitengesloten groepen. De eigen culturele normen worden toegepast bij het representeren van 'de Ander', in plaats van de culturele normen die daarbij horen waardoor 'de Ander' altijd een afwijking is van het normale. (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 258).

De drie aspecten van stereotypering komen overeen met het vormen van een hegemonie. De normen lijken hierbij ook als natuurlijk, de sociale en symbolische orde moeten blijven bestaan om de 'Ander' te creëren en de macht ligt bij één groep (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 259). Met stereotyperingen hebben mediaproducers dus de macht om te sturen naar een receptie die in het voordeel van bestaande machtsstructuren werkt (Hall in Askew 5).

Groepen die de macht hebben om te representeren, brengen die macht over alsof het kennis is. Door stereotyperingen van de Ander, zoals de Oriënt in Oriëntalisme, wordt de

constructie van de Ander als kennis gezien. Said introduceerde de term Oriënt in 1978, om het Westerse beeld dat gevormd was van de 'Ander' te definiëren dat genaturaliseerd werd als irrationeel, exotisch en vrouwelijk (Ponzanesi 89). Het gaat bij de macht om te representeren niet over macht als economische exploitatie en fysieke dwang, maar over een symbolische vorm van macht om te representeren: "Power in representation: power to mark, assign and classify." (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 259) Hiervan zijn stereotyperingen een sleutel-element is om de macht om te representeren uit te oefenen. De macht om te representeren, is bij METROPOLIS een belangrijke machtspositie, omdat in het programma vele culturen gerepresenteerd worden. De representaties die METROPOLIS biedt, kunnen aangenomen worden als feitelijke kennis. Dit noemde Foucault power/knowledge (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 259). Dit kan gevaarlijk zijn, omdat een representatie de werkelijkheid niet is, en daarbij speelt een stereotype niet alleen in op de feiten, maar ook op het gevoel:

"The important point is that stereotypes refer as much to what is imagined in fantasy as to what is perceived as 'real'. And, what is visually produced, by the practices of representation, is only half the story. The other half – the deeper meaning – lies in what is not being said, but is being fantasized, what is implied but cannot be shown" (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 263).

De helft van de connotatie van een stereotype is gebaseerd op wat is laten zien, en de andere helft op het gevoel. Het is gebaseerd op vooroordelen die over mensen bestaan. Het is maar de vraag of de media deze vooroordelen weg kunnen nemen. Er zijn wel manieren van representeren ontwikkeld, om de constructie van 'de Ander' te verzwakken, namelijk 'zelf-representatie' en 'representatie van de Ander'.

3.5 'Zelf-representatie' en 'representatie van de Ander'

Waar de media de macht hebben om groepen te representeren die stereotypes bevestigen en zo ook een imaginair beeld van 'de Ander' te bevestigen, zijn er ook *counter-strategies* ontwikkeld door de media om de stereotype mediaconstructie van 'de Ander' te verzwakken. Ten eerste 'representatie van de Ander', waarbij veel aandacht naar 'de Ander' uitgaat. Ten tweede 'zelf-representatie' als alternatief op de dominante constructie, waarbij de eigen cultuur gerepresenteerd wordt (Askew 9).

Deze twee vormen van representatie zijn terug te vinden in METROPOLIS. De Nederlandse redactie geeft een deel van het productieproces uit handen aan correspondenten die over hun eigen land een verhaal vertellen, zij leveren verhalen aan die hierom zelf-representaties zijn. Daarnaast ligt ook een deel van het productieproces bij de Nederlandse redactie, daar worden de thema's bedacht, de reportages begeleidt, en tot een uitzending hermonteerd. Het hoofdonderwerp van METROPOLIS zijn de andere culturen, dus maakt METROPOLIS met veel aandacht voor 'de Ander' een 'representatie van de Ander'. Dit levert een spanningsveld op omdat er geen eenduidige *voice* met één visie is; het is een combinatie van wereldbeelden.

Askew geeft aan dat met deze strategieën van representatie het stereotype van 'de Ander' verzwakt kan worden. Ter verduidelijking kan het naar mijn mening niet inhouden dat het stereotype van 'de Ander' erdoor verdwijnt, want dan zouden die groepen die tot het stereotype van 'de Ander' benoemd waren binnen het dominante gedachtengoed vallen en geen Ander meer zijn. Zo geeft Spivak dat op dezelfde manier aan met het begrip *subaltern*, want als de *subalterns* kunnen spreken, dan zijn zij geen *subaltern* meer (Ponzanesi 91). Het gaat er in dit onderzoek echter over dat deze twee strategieën het stereotype van 'de Ander' kunnen verzwakken. Dat er een bewustzijn bestaat dat burgers op een andere plek anders zijn door de andere culturele *flow* waar ze in leven, maar dat dat even waardig is als je eigen culturele *flow*.

Echter schuilt er naar mijn mening wel een gevaar in deze methoden. Het kan ook het stereotype van 'de Ander' versterken. Dominante ideeën kunnen juist bevestigd worden en

machtsposities in stand gehouden, dus deze strategieën ondermijnen het stereotype van 'de Ander' niet per definitie.

Hieronder worden de twee strategieën 'representatie van de Ander' en 'zelf-representatie' uitgewerkt, zodat geanalyseerd kan worden hoe METROPOLIS met deze vormen van representatie omgaat.

3.5.1 'Representatie van de Ander'

De VPRO heeft als een van de pijlers wereldburgerschap in zijn missie, en laat dit zien door de vele buitenlandprogramma's die de omroep maakt. Bij veel van deze programma's gaat een Nederlandse presentator naar een betreffend land om daar een representatie van de cultuur neer te zetten. Zoals VAN BIHAR TOT BANGALORE waar Jelle Brand Cortius met een cameraman door India trekt, of LANGS DE GRENZEN VAN TURKIJE waarbij Bram Vermeulen de problematiek behandelt die ontstaat op de grens van Europa. Dit zijn duidelijke voorbeelden van een 'representatie van de Ander'. Waarbij vanuit een Nederlands wereldbeeld een andere cultuur gerepresenteerd wordt. METROPOLIS past wat dat betreft niet in deze rij thuis, omdat er geen Nederlandse cameraploeg de wereld in wordt gestuurd, maar correspondenten zelf hun items maken. Toch is er bij METROPOLIS ook sprake van het representeren van anderen, omdat een deel van het productieproces door een Nederlandse redactie gedaan wordt. METROPOLIS behandelt in iedere aflevering een wereldwijd thema. De thema's worden in Nederland uitgezet en de items die de wereld over dit thema worden gemaakt, worden begeleidt door de Nederlandse redactie. Vervolgens vindt ook de eindredactie met (her)montage plaats in Nederland, waardoor METROPOLIS op meerdere plekken in het productieproces een 'representatie van de Ander' kan neerzetten.

Er komen een aantal moeilijkheden kijken bij het representeren van een andere cultuur, omdat er door de culturele verschillen ook een ander systeem van representeren bestaat. Het verschil zit vaak in de afwezigheid en onzichtbaarheid van bepaalde ideeën en conventies waardoor die genaturaliseerd worden. Filmmakers zijn zich er misschien wel bewust van dat er andere aanpakken om te representeren mogelijk zijn, maar zijn zich niet bewust in hoeverre hun eigen inzet stuurt naar bepaalde richtingen. Men is blind voor eigen gewoonten om te beschrijven en af te beelden (MacDougall 150).

"Film has a psychological plausibility that tends to naturalize many of these conventions into invisibility. Filmmakers may be aware that alternative approaches to filmmaking are possible and yet not be fully aware how their own filmmaking practice channels their efforts in certain directions and frustrates them in others" (MacDougall 150).

MacDougall benadrukt dat dit ook geldt voor televisie. Deze dominante conventies van representeren zetten sommige samenlevingen neer als toegankelijk, rationeel en aantrekkelijk voor de kijker. Echter kan een samenleving met een andere culturele stijl sprakeloos, ontoereikend en vreemd overkomen. Hierdoor kunnen films die begrip willen creëren juist tegenovergesteld werken (MacDougall 158-150). Men moet bij deze conventies bijvoorbeeld denken aan keuze voor bepaalde shots, -zoals gebruik van close-up shots die een bepaalde autoriteit hebben om de waarheid uit te spreken- als ook de manier waarop een verhaal is gemonteerd en opgebouwd. Het volgende voorbeeld is relevant voor de analyse van METROPOLIS: Er wordt bij Westerse filmmakers vaak gebruik gemaakt van *continuity editing*. Het kan zijn dat voor bepaalde culturen, juist het moment van belang is, dat voor Westerse filmmakers onbelangrijk is en er daardoor wordt uitgeknipt. Kwesties als causaliteit en chronologie van een verhaal kunnen zo gevolgen hebben voor de manier waarop films het discours en activiteiten van andere samenlevingen representeren (MacDougall 252).

Dit voorbeeld laat zien dat het ook voor METROPOLIS belangrijk is om bewust te zijn van de conventies. In het geval van *continuity editing*, bouwt een correspondent zijn/haar verhaal wellicht heel anders op dan de manier waarop het vervolgens hermonteerd wordt voor de uitzending, waardoor de boodschap van de originele maker kan veranderen.

Bij een 'representeren van de Ander' wordt een cultuur constant geïnterpreteerd door een andere cultuur, MacDougall heeft hier kritiek op en wil naar een vorm waarbij het eenrichtingsverkeer vervangen wordt voor een aanpak waarbij men twee kanten op kijkt. Hij pleit voor een methode met meerdere makers, waarin meerdere stemmen gehoord kunnen worden. Hij hoopt dat er films komen die een soort opslagplaatsen worden voor meervoudige auteurschap met daarbinnen ruimte voor meerdere interpretaties. Dit schreef hij in 1992. METROPOLIS kan als een uitwerking van zijn wens gezien worden. Echter blijkt dat hiermee niet de problemen over het representeren van anderen zijn opgelost. Want wie is er eindverantwoordelijk, en welke *voice* is dominant in de vertelling, en in hoeverre blijft er dan nog plek over voor meerdere vertellingen? Het is interessant om te merken dat het idee wat MacDougall in 1992 aanhaalt en bij METROPOLIS is uitgevoerd vanaf 2007, weer nieuwe problemen met zich mee brengt betreft macht van auteurschap.

3.5.2 'Zelf-representatie'

Bij zelf-representatie wordt een alternatieve mediaconstructie in plaats van de meest gebruikte 'representatie van de Ander' toegepast. Een van die alternatieve constructies is de camera in de handen van de 'Ander' zelf, om zo alternatieve stemmen aan het woord te laten. De vraag is echter of er met zelf-representatie, dat nu mogelijk is door goedkoop filmmateriaal, ook daadwerkelijk een wereldbeeld kan ontstaan met de perspectieven van verschillende wereldburgers. Deze vraag betekent in het geval van METROPOLIS; kunnen er alternatieve ideeën gebracht worden dan de dominante constructies.

De representatie van culturen werd in de laatste decennia van de twintigste eeuw door steeds meer verschillende groeperingen gemaakt. Dit kwam vanwege de goedkopere kleine film camera's en kabeltelevisie. Hierdoor, noemt Ginsburg, vonden sommigen het representeren van anderen niet meer nodig, omdat ze het nu zelf konden. Echter vindt Ginsburg dat vragen over de legitimiteit van iemands aanwezigheid in een vreemde setting, vooral als de machtsrelaties ongelijk zijn, niet verdwijnen als er sprake is van zelf-representatie. Want ook binnen een groep kunnen relaties ongelijk zijn. Of een film nou een zelf-representatie of representatie van de ander is, vragen over ethiek, sociale relaties, macht en het recht om te representeren moeten altijd gesteld worden, aldus Ginsburg (Ginsburg 215).

Ginsburg noemt twee dominante versies hoe inheemse media behandeld worden. Het ene is een Faustian contract, waarbij traditionele cultuur als iets goeds en authentieks wordt neergezet. De samenleving is er wel onbeweegbaar, en is geëssentialiseerd. De ander is het principe van een global village. Dit houdt in dat nieuwe media culturen van over de wereld samen kunnen brengen. De samenleving wordt erkend als constant veranderend. Echter een belangrijk deel, de specifieke manieren waarop culturen verschillen en waarop mensen politieke en economische ongelijkheid ervaren, zijn weggelaten (Ginsburg 213).

Er zijn verschillende meningen over de zelf-representatie van verschillende culturen op een massamedium als televisie. Sommigen denken binnen het Faustian contract. Zij concluderen dat de hegemonische controle van de massamedia de traditionele taal en cultuur laat uithollen. In plaats daarvan worden het vreemde sociale waarden die gerepresenteerd worden in de ogen van de hegemonie. Anderen onderkennen inderdaad dit probleem, maar zien het juist als een argument om meer zelf-representaties van verschillende culturen te tonen. Zodat het op een moment wel op de juiste manier gerepresenteerd wordt. Ten derde is er ook een groep die de zelf-representatie ziet als een kans voor invloed en zelfexpressie. Met als doel, culturele wedergeboorte (Ginsburg 217).

Ginsburg concludeert dat als een zelf-representatie van een bepaalde cultuur wordt vertoond in andere culturen via massa-media, het neigt naar een Faustian contract. De cultuur is dan geëssentialiseerd en onbeweeglijk. Als de zelf-representatie daarentegen, onder kleinschalige, lokale controle is, zijn er meer kansen voor een global village waarin onderkend wordt dat er meerdere verschillende, culturen en maatschappijen zijn die altijd in verandering zijn (Ginsburg 230).

Doorberedenerend op de conclusie van Ginsburg acht ik de kans klein dat er culturele verschillen van zelf-representatie worden onderkend in METROPOLIS, omdat deze worden vertoond via een massa-medium in een andere cultuur en daardoor neigt naar een Faustian village. Echter geeft ze ook aan dat er andere manieren bestaan waarop over zelf-representatie gedacht wordt. Daarnaast zouden ook bij METROPOLIS altijd vragen moeten blijven gesteld worden over ethiek, sociale relaties, macht en het recht om te representeren. Die mogen niet wegvallen als correspondenten in hun eigen cultuur representeren.

In dit theoretische hoofdstuk zijn een aantal begrippen en theorieën vanuit de antropologie, genderstudies en mediastudies behandeld. Ten eerste het wereldbeeld dat mensen hebben gevormd uit culturele *flows*, in de analyse wordt onderzocht hoe in METROPOLIS ruimte is voor deze wereldbeelden. Ten tweede kon ik aan de hand van het bewustzijn van een '*politics of location*' uitleggen hoe belangrijk het is dat men zich bewust is van de constructie van een programma, en de machtspositie die dat met zich mee brengt. In de analyse wordt duidelijk op welke manier de makers van METROPOLIS zich bewust zijn van de constructie die ze maken en machtspositie die ze hebben. Vervolgens besteedde ik aandacht aan de *preferred reading* die makers meegeven aan de kijkers, die door intertekstualiteit en stereotyperingen kan volgen in een '*spectacle of the Other*'. In de analyse wordt vooral aandacht besteedt aan de manier waarop de makers omgaan met stereotyperingen, om zo ook te achterhalen hoe zij wel of niet willen meedoen aan het '*spectacle of the Other*' dat bestaat. Tot slot zette ik twee vormen van representatie uit, representatie van de Ander en zelf-representatie. In de analyse wordt uitgezocht hoe de makers van METROPOLIS omgaan met deze twee vormen van representatie. Welke vorm van representatie ze nastreven en welke machtspositie ze in die keus hebben.

4 METROPOLIS geanalyseerd

Deze analyse start met het behandelen van de totstandkoming van METROPOLIS. Er is aandacht voor de kernideeën en de manier waarop die kernideeën in een programma format zijn verwerkt. Vervolgens analyseer ik de verandering die METROPOLIS heeft doorgemaakt, waarbij Nederland een meer centrale rol kreeg. Dit vormt aanleiding voor de verdere analyse. Er wordt gezocht naar beweegredenen voor de keuzes betreft de positionering van de Nederlandse presentator en van de correspondenten. Op welke manier de constructie wordt laten zien in de nieuwe vorm in vergelijking met de oude vorm. Daarnaast wordt ook geanalyseerd hoe de makers van METROPOLIS omgaan met stereotyperingen, en met de positie van macht die zij hebben. Tot slot zal ik de vergaarde theorie in vergelijking brengen met de praktijk, en concreter het format, en zoeken naar de verhouding tussen beiden.

4.1 Het concept

Het idee voor METROPOLIS ontstond in 2007. Bregtje van der Haak was destijds hoofdredacteur van de VPRO, en wilde gebruik maken van de kleinere goedkopere camera's die er beschikbaar waren, waardoor een andere vorm van buitenland journalistiek bedreven kon worden. Ze deelde de kritiek met Joris Luyendijk dat het traditionele nieuws oppervlakkig en onvolledig was.³ Ze wilde diepgaande verslaggeving van lokale correspondenten zodat die perspectieven ook gehoord werden, in plaats van alleen het Westerse perspectief waar het nieuws vooral uit bestond. Het idee van McLuhan over een global village wilde ze concreet maken. Een van de twee dominante versies die Ginsburg noemt over hoe inheemse media behandeld worden. Van der Haak:

“Ik vond het ook heel belangrijk om ook die droom van McLuhan, global village, van je kan echt kennis maken met elkaar, je bent op een planeet, en je bent daarom met elkaar verbonden, om daar handen en voeten aan te geven.”

Van der Haak organiseerde subsidies van zowel het NCDO en HIVOS, die het belang van het laten horen van andere stemmen en perspectieven met haar deelden. Het enige obstakel voor haar idee vormde de netmanager van Nederland 3. Het idee voor het programma ontstond met de titel 'Wereldontvanger' en was vooral gericht op nieuwsverslaggeving. In verband met de eisen van de netmanager van Nederland 3 werd het een programma voor jongeren, met veel lichtere thema's dan de oorspronkelijk bedoeling was. Voormalig eindredacteur Stan van Engelen wist dit format vorm te geven door het te koppelen aan thema's en de actualiteit los te laten en het zo 'hip' en 'cool' te maken voor jongeren.

“Dat het heel interessant is om vanuit lokaal perspectief naar de wereld te gaan kijken, dat was nog nooit eerder gedaan, want tot dan toe, en nu nog, hebben wij het netwerk van Nederlandse journalisten in de wereld en die vertellen toch voor een Nederlands kader over hoe zij die wereld ervaren, en duiden ook meteen voor ons hoe wij die wereld zouden moeten zien vanuit ons Nederlandse perspectief. Maar dat is meer het grondwerk van METROPOLIS. (...) Mijn opdracht was natuurlijk een andere. Maak van dat idee, ook een idee ook een tv-programma. En een tv programma moet wel voldoen aan een paar wetten, en wat dat betreft was dat, vanaf dag 1 gewoon overleven op Nederland 3.”

METROPOLIS is dus ontstaan met als doel perspectieven te laten horen van lokale correspondenten die normaal niet gehoord werden door Westerse media. Ten tweede was het op deze manier mogelijk om op plekken te komen die normaal onbereikbaar waren. Van der Haak:

³ Joris Luyendijk noemt deze kritieken in zijn boek *Het zijn net mensen*. Op zijn website geeft hij een korte en duidelijke introductie waar hij de kritieken op de berichtgeving noemt. <http://jorisluyendijk.nl/>

“Ik denk hoe meer je, ja voor mij is de kracht van het programma dat je echt op plekken komt waar je anders nooit zou komen, en dat vind ik ook voor een groot deel de kracht van de thema’s. Omdat het geen nieuws is maar een thema, ga je niet allemaal op de plek staan waar al die mensen al staan met hun microfoon, maar kom je op een andere plek die op dat moment geen nieuws is, je komt dan in de luwte.”

Het idee dat de redactieleden hadden bij het ontstaan, is nog steeds terug te vinden in de doelen van het huidige redactieteam van METROPOLIS. Ze willen verschillen en overeenkomsten laten zien, de verschillen niet uit de weg gaan, maar ook aantonen dat we als mens gelijk zijn aan elkaar. Redacteur Giselle Micolò legt uit: “Als je dingen met elkaar vergelijkt, dan zie je de verschillen tussen mensen, maar je ziet ook dat er overeenkomsten zijn. En dat je elkaars gelijken bent in die zin alleen dat je in een hele andere context zit.” De huidige eindredacteur wil met METROPOLIS op een leuke en frisse manier iets leren. Door te werken met lokale mensen die persoonlijke verhalen maken worden het bijzondere inkijkjes vanuit de wereld die een Nederlandse maker niet zou kunnen maken. De correspondenten vinden het belangrijk om te laten zien hoe mensen over de wereld met verschillende perspectieven naar een onderwerp kijken. Paola Gosálvez uit Bolivia is juist om die reden ook enthousiast over METROPOLIS ze legt uit dat ze alle verschillende perspectieven uit de wereld heel interessant vindt. “To have most of all young people doing these reports and being able to see different point of views from all over the world, is very interesting, I wish we would have something like that in Bolivia as well.”

Middels de persoonlijke verhalen vanuit de wereld, willen de makers begrip creëren bij het Nederlandse publiek over andere culturen. Het gevaar dat MacDougall daarbij oppert, dat het representeren van een andere cultuur verschillen kan versterken, willen de programmamakers van METROPOLIS voorkomen met een persoonlijke insteek van de verhalen. Hierbij ga je met mensen mee, zo willen ze voorkomen dat het niet het tegenovergestelde effect heeft, zoals MacDougall aangeeft dat vaak gebeurt bij films die bruggen willen slaan tussen culturele verschillen (McDougall148).

4.2 De verandering van METROPOLIS

METROPOLIS werd voor het eerst uitgezonden in 2008 en had al gauw een trouwe groep kijkers. Echter was de netmanager ontevreden want het aantal kijkers kwam nauwelijks boven de 100.000 mensen uit. Dit vormde de voornaamste reden om het programma te veranderen. Het redactieteam had zelf ook het idee dat ze iets moesten veranderen en het energieverder konden maken, met wat meer humor, om zo de stem van de makers te laten horen. Het programma was redelijk in blokken opgebouwd, als een collage van reportages. Nadat ze zagen hoe Stef Biemans met de reportages van METROPOLIS een Nicaraguaans programma had gemaakt, wisten ze dat dat ook in Nederland moest gebeuren om het toegankelijker te maken en zo een diverser publiek te bereiken.

De grootste inhoudelijke verandering was het Nederlandse item en de Nederlandse voxpops die werden toegevoegd. De grootste vormveranderingen waren de presentatie van Stef, het gebruik van voice-overs, de manier waarop de items hermonteerd werden en het gebruik van populaire muziek. Er werd nu een tweede fase ingebracht in het productieproces. Deze hield in dat zo gauw de reportages binnen waren, er met de reportages een programma werd gemonteerd zoals de Nederlandse redactie het graag wilde hebben aldus de Nederlandse redactie. Dit zorgde voor meer eenheid in het programma en het werd toegankelijker.

Deze veranderingen zijn te zien in de volgende afbeeldingen. (De vergrote analyses staan in de bijlage) In deze tekstuele analyses is de presentatie tekst weergegeven van twee afleveringen voor de switch en twee erna. In het paars gekleurd is de presentatietekst van de Nederlandse presentator te zien. In het blauw gekleurd is ook de presentator aan het woord, en verwijst daarin naar de correspondent, hij geeft een deel van de constructie weer. In het geel gearceerd zijn de presentaties van de correspondenten te zien.

Aflevering 1: Overgewicht 4 april 2008

Table with 3 columns: Nummer, Titel, and Beschrijving. Contains episode information for 'Overgewicht' from April 4, 2008.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Overgewicht'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Overgewicht'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains episode information for 'Overgewicht'.

4 april 2008, Overgewicht

17 mei 2009: Genezen

Table with 3 columns: Nummer, Titel, and Beschrijving. Contains episode information for 'Genezen' from May 17, 2009.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Genezen'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Genezen'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains episode information for 'Genezen'.

17 mei 2009: Genezen

Table with 3 columns: Nummer, Titel, and Beschrijving. Contains episode information for 'Genezen' from May 17, 2009.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Genezen'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Genezen'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains episode information for 'Genezen'.

18 juni 2010: Singles

Table with 3 columns: Nummer, Titel, and Beschrijving. Contains episode information for 'Singles' from June 18, 2010.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Singles'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Singles'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains episode information for 'Singles'.

Table with 3 columns: Nummer, Titel, and Beschrijving. Contains episode information for 'Singles' from June 18, 2010.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Singles'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains detailed episode descriptions for 'Singles'.

Table with 2 columns: Nummer and Beschrijving. Contains episode information for 'Singles'.

2 mei 2013: Bruidjes

De eerste twee afleveringen, van Overgewicht en Genezen, bieden een veel gevarieerder kleurenpalet. Er wordt door de presentator regelmatig verwezen naar de correspondenten en de correspondenten zijn regelmatig aan het woord gedurende de aflevering. In de andere twee afleveringen, Singles, en Bruidjes, wordt dit steeds minder. Waar er bij Singles nog een aantal keer een correspondent aan het presenteren was, is die bij Bruidjes nauwelijks meer terug te vinden. Daarbij is ook de Nederlandse presentatie tekst veel langer geworden. Waar de Nederlandse presentator eerder nog geen voice-over insprak over de reportages heen, is dat bij de meest recente seizoenen wel het geval.

Een aantal aspecten uit deze tekstuele analyses vormen de basis voor de verdere analyse. Ten eerste is in de nieuwe vorm het perspectief van de verteller verandert, waarbij ten tweede de correspondenten en hun reportages op een andere manier gepositioneerd en zichtbaar zijn gemaakt. Ten derde is de manier waarop het programma geconstrueerd is veranderd, en vooral op welke manier dat zichtbaar is gemaakt. Hierbij speelt hermontage in Nederland een belangrijke rol. Ten vierde heeft deze nieuwe vorm gevolgen voor de manier waarop culturen gerepresenteerd worden, en de beeldvorming die daarbij ontstaat over culturen in de wereld.

Deze vier aspecten worden behandeld, en aandacht wordt besteedt aan de motieven die aan de keuzes ten grondslag liggen. Deze worden in relatie gebracht tot de verschillende argumenten vanuit de set theorieën die uiteengezet is.

4.3 Inhoudelijke vormveranderingen

De redactieleden noemen een deel van de veranderingen die zijn doorgevoerd vormveranderingen, enkel de verpakking van het programma. Ze bedoelen hiermee de presentatie van Stef, het gebruik van voice-overs door Stef, de manier waarop de items opnieuw gemonteerd worden en het gebruik van populaire muziek. Echter zijn dit elementen die de *voice* van een programma vormen. Nichols geeft aan dat de *voice* de manier is waarop een boodschap of perspectief wordt overgebracht. Uitingen van *voice* zijn keuzes in montage en vertellingen (Nichols 43).

De manier waarop de constructie te zien is, is veranderd, waardoor de visie en wereldbeeld van de makers op een andere manier duidelijk wordt. Omdat er een andere *voice* gebruikt is, er zijn andere keuzes gemaakt in montage en vertellingen. Waar we eerder wel vaak de correspondenten in beeld zagen en door de Nederlandse presentator naar ze verwezen, was dat na de veranderingen niet meer zo.

Doordat de constructie is veranderd, is de manier waarop culturen worden gerepresenteerd veranderd. Aan de hand van representaties in de *mediascape* worden er tezamen met de *ideoscape*, *meaning-streams* geïnjecteerd die ons wereldbeeld vormen aldus Appadurai. Als er op een andere manier gerepresenteerd wordt, dan verandert de boodschap en daarmee het beeld dat we hebben van de wereld. Hierdoor zijn het niet enkel vormveranderingen, maar is de representatie veranderd, die ons op een andere manier een beeld van de wereld geven.

Door de verschillende wereldbeelden waarin items geproduceerd worden en vervolgens weer hermonteerd, is er een risico dat de kern van de boodschap is veranderd. Echter zeggen de correspondenten dat de kern altijd behouden blijft. Redacteur Micolo geeft aan dat dit voorkomen wordt door de samenwerking in de pre-productie. Hierbij overleggen de correspondent en redacteur in Nederland al samen voor een goed onderwerp, invalshoek en verhaallijn. Correspondent Cecilia Vazquez uit Mexico legt haar samenwerking met redacteur Micolo uit: "I mean that I propose her a structure, and she complements it. And sometimes she makes me some changes. She tells me, oh do you think that it would work better at first or.. after that, so we can see a contrast between these two characters. And this is the way that we work." De geïnterviewde correspondenten geven aan dat door de samenwerking de invalshoek eigenlijk altijd goed geïnterpreteerd wordt in de hermontage. Een enkele keer is dat niet het geval. Masrur Jamaluddin uit Indonesië merkt dat het soms wel hetzelfde point of view is, maar dat het

soms ook is veranderd: “Ehm, sometimes yes but sometimes no, eh I mean, that sometimes I feel that eh, when they edit my story they cut my story, because they can find a new way to make the story still interesting but based on their point of view, do you know what I mean?” Masrur Jamaluddin snapt wel dat het perspectief veranderd, omdat het door een Nederlandse editor hermonteerd wordt. Hij vindt het niet bezwaarlijk omdat de essentie van zijn verhaal wel bewaard blijft.

4.4 Perspectief Nederlandse verteller

De veranderingen waren succesvol in de zin dat het aantal kijkcijfers steeg, dat ligt tegenwoordig rond de 300.000 kijkers per aflevering. De reden om het programma te starten was om lokale perspectieven te laten horen. Nog steeds willen de makers met METROPOLIS vanuit de wereld verhalen vertellen omdat dat het programma uniek maakt. De eindredacteur Arens benoemt het belang van de correspondenten: “Die correspondenten, zijn de kern, de basis van het programma, en in die zin het aller allerbelangrijkste aan het programma.” De editor, Ouwejan, geeft aan dat de blik van de correspondent belangrijk is. “Iedere uitzending heeft een bepaald thema, en dat wordt dus aan verschillende verslaggevers gegeven in het buitenland, waardoor je een hele andere blik krijgt op het thema.”

De aanpassingen zorgden er echter voor dat het perspectief minder lokaal werd, maar meer vanuit Nederland verteld. De redactieleden noemen de functie van de presentator als die van een dominante gids. Dat heeft het programma nodig om het toegankelijker te maken. Het wordt ook wel een tweede laag genoemd. En die tweede laag is een Nederlandse blik. Deze blik selecteert en geeft commentaar door middel van voice-over en muziek, allemaal voor toegankelijkheid.

De tweede laag met de Nederlandse blik is nodig om het aantrekkelijker te maken voor kijkers, het zorgt voor identificatie en toegankelijkheid. Bij de reportages duik je wel naar verhalen vanuit het point of view van de correspondent, maar die point of view wordt misschien wel een stuk minder door de Nederlandse blik, de tweede laag, die heel sturend is. Redacteur Micolo legt uit:

“Maar het is voor Nederlandse publiek, zij moeten het begrijpen en mee kunnen voelen. Daardoor verlies je misschien de authentieke stem van de correspondent zonder Nederlandse sturing, maar dat moet dan maar. Er zit altijd een Nederlandse blik overheen. (...) En we hebben dat natuurlijk op de website staan, dus je kan altijd naar die verhalen ook kijken.”

Correspondent Joseph uit Brazilië, werkt sinds het begin van METROPOLIS voor het programma, en ziet ook een duidelijke Nederlandse blik. Omdat hij benadrukt dat hij het goed vindt omdat de reportages zelf nog met rust gelaten worden, verwacht ik dat hij het heeft over METROPOLIS, voordat de Nederlandse voice-over werd toegevoegd aan de reportages:

“Well from what I’ve seen of the complete version, the 30 minute version, the, obviously the centerpoint is Dutch culture and how the Dutch, because they ask the Dutch people on the street about these different countries, how the Dutch react to you know, interesting things around the world. But I think they represent the local stories pretty well. I mean obviously it’s through the main presenter Stef so I guess he’s the one, he’s the one presenting the whole piece, but once you dive into the country he sort of leaves them alone which is good I think. I mean I think that it’s definitely METROPOLIS, but at the same time it’s also the locals.”

De vraag is echter of het lokale perspectief nog wel in zoverre aan bod komt, als in de doelstellingen wordt nagestreefd. De veranderingen waren succesvol betreft het aantal kijkcijfers, maar de doelstellingen en motieven om het programma te maken kregen een andere plek. De

analyse van de aflevering over Bruidjes uit het laatste seizoen laat zien dat de correspondent veel minder aanwezige plek heeft gekregen dan deze had voor de veranderingen. Zij zijn nauwelijks nog zichtbaar, en er wordt ook nog maar een enkele keer naar ze verwezen. Oud-eindredacteur van Engelen legt uit: “De verhouding tussen de Nederlandse presentator en de lokale presentatoren is daardoor wel echt veranderd ja. Ja dat is meer Nederlandse presentatie gekomen, minder lokaal.” Het programma is nu meer vanuit Nederland verteld.

De toon van de presentator is mede om de toegankelijkheid te verhogen optimistischer met humor geworden. Waar er voorheen een neutrale stem nagestreefd werd, is er nu meer humor om de stem van de makers te laten horen. De makers willen hiermee laten merken hoe leuk ze het vinden om het programma te maken zoals eindredacteur Arens uitlegt: “Je mag best ook een luchtig programma over de wereld maken. We zijn gewoon allemaal mensen in die zin, en daar kun je ook wel over lachen.” Daarnaast noemen de meeste redactieleden dat de toon vooral beschouwend, neutraal en terughoudend is. Daarmee bedoelen ze dat de presentator geen oordeel velt over de mensen die gerepresenteerd worden. Echter laat de tekstuele analyse van Bruidjes zien, dat de presentator deze houding niet meer heeft. Zijn tekst is twee keer zo lang als in de oudere afleveringen en zijn stem is nauwelijks langer dan een halve minuut afwezig. Daarbij laat hij in zijn woordkeus ook een oordeel horen. Tussen twee items waar de familie een belangrijke rol speelt bij het organiseren van de bruiloft vraagt hij aan een Nederlander naast hem ter introductie van de reportage: “Een familie die zich overal mee bemoeit, kan best vervelend zijn toch?” Vervolgens begint het item van het land, al gestuurd naar een *preferred meaning* dat het vervelend is op de manier waarop ze in dat land een bruiloft regelen en dat ‘wij’ Nederlanders daar anders over denken volgens de norm. Het land is dan al vervreemd, in plaats van neutraal. Eindredacteur Arens geeft de volgende verklaring hiervoor:

“Nou ik weet niet, ik denk ook wel dat dat iets is, waarvan je weet dat mensen dat denken. Dus het is meer ook even laten zien dat we in Nederland daar zo op zouden reageren. We doen dat niet heel vaak overigens, maar het kan soms heel leuk werken. Om als je een extreem voorbeeld hebt of een heel bijzonder verhaal, om dat in Nederland de mensen voor te leggen, wat ze daar van zouden vinden omdat je daarmee natuurlijk de vergelijking, het contrast groter maakt.”

Op een ander moment noemt Stef in een voice-over het ritueel waarbij de hand van de bruid versierd wordt met henna: “de handen en gezicht worden ingesmeerd met henna...” Vervolgens zien we dit gebeuren, maar wordt er geen inzicht geboden in de redenen waarom dit gedaan wordt, waardoor het ritueel niet begrepen kan worden. Hij stuurt hiermee met een *preferred reading* waarbij de reportages irrationeel zijn en in groot contrast zijn de norm. Het doet denken aan een Oriëntalistische benadering, waarbij de Westerse man in de positie staat een beeld van ‘de Ander’ neer te zetten dat irrationeel en exotisch is (Ponzanesi 89). Dit wordt versterkt doordat de presentator de leiding neemt over alle verhalen. Hij leidt ze in, legt uit wat er aan de hand is in de voice-over, en geeft een korte conclusie. Hij kan zo een ‘zij’ tegenover ‘wij’ gevoel creëren, omdat je je constant bewust bent van wie wij zijn door de Nederlandse presentator die je aan de hand meeneemt om ‘de Ander’ te laten zien. Door deze veel aanwezige positie van de presentator is de huidige vorm van representeren vooral een ‘representatie van de Ander’, omdat de *preferred reading* vanuit een Nederlands wereldbeeld dominant is.

4.5 Constructie

Over de duidelijk aanwezige Nederlandse blik kunnen twee gedachten ontwikkeld worden. Ten eerste dat het verheldering geeft over de constructie van het programma, immers is het aldus Arens; “geen vergaarbak van verhaaltjes,” maar de Nederlandse redactie heeft ook veel macht in het sturen van het programma, en laat dat door de Nederlandse blik zien.

De tweede gedachte komt voort uit de eerste, en dat is namelijk dat er een risico is dat het programma aan zijn doelstellingen voorbij schiet. Het programma heeft zo’n dominante

Nederlandse blik waardoor het lokale perspectief dan niet meer voldoende aan bod komt. De correspondenten zijn dan vooral een goedkoop productiemiddel, om op plekken te komen waar een Nederlands team moeilijk kan komen. Eigenlijk zijn de beelden dan als illustratie om het Nederlandse verhaal te vertellen. Dat is juist wat oprichtster Van der Haak wilde voorkomen: “Op het moment dat het illustratief wordt, dan ben je volgens mij niet meer trouw aan het concept programma.”

Hiervoor waken de redactieleden wel, want ze vinden wel aldus eindredacteur Arens; “dat die stemmen van de correspondenten er in door moeten klinken,” en Micolo:

“En dat raak je soms, verlies je soms een beetje dat uit het oog. Je bent gewoon bezig met een leuk programma te maken. In hoeverre de correspondent, in hoeverre je het toelaat dat de correspondent jou echt met zijn visie geeft. Maar ehm, ja het is wel goed om te beseffen dat je die ruimte moet gunnen aan mensen.”

Daarom pleit Van der Haak voor een aanpak waarbij er in mindere mate gebruik gemaakt wordt van de Nederlandse voice-over.

“De kracht van het idee is dat je rechtstreeks vanuit andere plekken, waarvan we werkelijk niet weten hoe het zit, eerstehands informatie en verhalen krijgt, dus als je daar vervolgens overheen gaan praten met een Nederlandse stem die uitlegt hoe het zit, dan ondergraaf je je eigen concept.”

Echter vinden Arens en Micolo de constructie op de huidige manier eerlijker. Door de Nederlandse laag eroverheen te leggen vinden ze de constructie duidelijker dan als je het origineel laat zien. Het laat zien dat het in samenwerking is gemaakt en een programma is waar meerdere stemmen aan bod komen. Door de meerdere stemmen die Arens noemt is het een combinatie van wereldbeelden die samenkomt in het programma METROPOLIS. Met wel een belangrijke rol van de Nederlandse redactie. Arens:

“In die zin is het wel een vertelling van meerdere stemmen denk ik. En ik denk dat Stef daar wel een belangrijke rol in heeft, en Stef dat is dus eigenlijk de Hilversumse redactie. En hoe wij de samenhang zien tussen die verhalen en hoe we ze uitkiezen, hoe we ze uiteindelijk bij elkaar zetten in de uitzending. Maar ik denk dat het een niet kan zonder zeg maar al die eh, zonder al die stemmen van de reportages zelf, die toch echt wel hun eigen stempel dragen en die we ook wel proberen in tact te laten.”

Ditzelfde doel heeft Van der Haak ook, een vertelling van meerdere stemmen, maar wil een minder belangrijke rol van de presentator. Een presentator kan de reportages wel inleiden, maar Van der Haak vindt dat de beelden en de correspondenten of de plekken dan voor zichzelf moeten kunnen spreken. Van der Haak: “Want anders wordt het beeld ook illustratief ook bij de tekst, en daarmee verandert ook de machtsverhouding, want hier wordt ook de tekst geschreven van de voice-over, en de beelden komen dan erbij als een soort opvulling terwijl het moet eigenlijk andersom zijn.”

Doordat de constructie eerlijker is met een Nederlandse blik over de reportages heen aldus Arens en Micolo uit het huidige productieteam doormiddel van de huidige conventies van representeren met de huidige *voice*, is zelf-representatie van de correspondenten naar mijn mening niet mogelijk. De stemmen hoor je misschien wel, maar die worden niet de *preferred reading*. De *preferred reading* is de dominante interpretatie, namelijk het commentaar van Nederlandse redactie. Dat is een legitieme wijze, maar het doel is dan veranderd, van een programma dat het perspectief van lokale correspondenten wil laten zien, naar een programma

dat vanuit Nederland de wereld wil laten zien met behulp van lokale correspondenten. Net zoals de meeste andere programma's op televisie in Nederland.

4.6 Zichtbaarheid correspondenten

De alom aanwezige rol van de presentator in de afgelopen reeksen van METROPOLIS wordt door de huidige als een methode gebruikt om een eerlijke constructie weer te geven. Tegelijkertijd willen alle geïnterviewden uit de Nederlandse redactie weer meer correspondenten terugzien in het programma. De tekstuele analyse waarin te zien is dat er naar slechts een correspondent verwezen wordt, vinden zij te weinig. Het liefst zien ze minimaal twee correspondenten terug komen in een aflevering, omdat het toch de onderscheidende kracht is van METROPOLIS, volgens oud-eindredacteur Van Engelen: "waarmee we mogen pronken." De huidige eindredacteur Arens is het hier mee eens:

"Maar ik vind wel dat je wel moet blijven zien dat de verhalen door correspondenten zijn gemaakt. Dat is wat het programma zo bijzonder maakt. Er zijn heel praktische redenen waarom er maar een stand up is, of het verhaal moet zo gemaakt zijn dat de correspondent er goed in past, bijvoorbeeld bij emancipatie, in Pakistan, maar als je ja, in principe zou dat gewoon meer mogen denk ik, dat is wel.. ja dat is ook gewoon leuk."

De redenen om te laten zien dat het door correspondenten is gemaakt, zijn om de onderscheidende kracht en omdat het leuk is. De motieven om een lokaal perspectief of constructie te laten zien op deze manier wordt niet genoemd. Naast dat de huidige makers met het Nederlandse perspectief een eerlijke constructie willen laten zien, is het laten zien van een bewustzijn van de constructie en het perspectief van de correspondenten volgens oud-eindredacteur Van Engelen niet perse nodig. Ook al vindt hij de correspondenten tegenwoordig wel erg weinig zichtbaar zijn, vindt hij een bewustzijn van de constructie, wat nu een wereldbeeld vanuit een Nederlandse perceptie is, voor de kijker niet zoveel uitmaken. Omdat het op deze manier veel meer kijkers trekt. Van Engelen legt het uit:

"Dat vind ik secundair, dat vind ik voor onszelf heel erg belangrijk en ook wel in journalistiek opzicht interessant, maar voor een kijker uiteindelijk wil je gewoon goede televisie maken, mooie televisie verhalen, bijzondere dingen uit de wereld laten zien die je anders niet had kunnen laten zien."

Arens legt uit dat hij graag meer correspondenten in beeld wil hebben, maar dat ze dan wel goed moeten zijn. Arens bedoelt hiermee dat ze de juiste tekst moeten hebben, het goede shirt aan moeten hebben, en het niet te lang moet duren. Doordat de keus voor het plaatsen van een correspondent een waarde oordeel is, kunnen de verschillende conventies die er zijn betreft representeren per cultuur een reden zijn voor de afwezigheid of aanwezigheid van de correspondenten. Makers met grote culturele verschillen hebben andere conventies van representeren, die niet overeenkomen met de verwachtingen van hier. Hierdoor is er een grotere kans dat ze uit beeld blijven dan wanneer het over een cultuur gaat met veel overeenkomende conventies van representeren. Daardoor kan de samenleving hierdoor met een andere culturele stijl volgens MacDougall sprakeloos, ontoereikend en vreemd overkomen (MacDougall 149).

De correspondenten zelf vinden het niet erg dat ze veel minder in beeld zijn in de uitzendingen. Ze geven ten eerste aan dat ze het moeilijk vinden een korte montage te maken, en hun eigen presentatie vaak wat te lang duurt zoals Ludvic uit Servië uitlegt: "I think it's good. Because sometimes my opening on camera, it's not quite straight to the point in my opinion." Daarbij vinden ze dat het vooral moet gaan over de mensen die zij interviewen, en niet over henzelf. Ten derde vinden ze het niet erg, omdat op internet hun eigen versie te vinden is.

4.7 Macht

Door het programma een Nederlandse blik te geven, uit het de machtspositie die Nederland heeft om te representeren. Deze Nederlandse blik en daarmee de machtspositie bestaat al in de pre-productie. Doordat de thema's in Nederland verzonnen worden en ideeën voor reportages in Nederland worden begeleid houdt de Nederlandse redactie zo veel mogelijk controle over de reportages die binnen gaan komen. Vervolgens gebruikt het Nederlandse productieteam ook de machtspositie door de reportages opnieuw te monteren en door voice-overs en muziek toe te voegen.

De programmamakers zijn zich op verschillende manieren bewust van die machtspositie. De oud-eindredacteur Van Engelen vindt dat televisie enorm veel macht heeft, wat enorm onderschat wordt. Dit speelt wel op twee niveaus, waarbij televisie de macht heeft om een werkelijkheid te construeren, maar daarnaast ook niet alle macht in handen heeft doordat een kijker ook *oppositional reading* kan toepassen. In tegenstelling tot Van Engelen vindt de huidige eindredacteur Arens niet dat hij een machtspositie heeft betreft het representeren van culturen: "Eh, ik denk ja, als je de mensen aan het denken zet is dat heel mooi, maar ik denk niet dat het in die zin echt een machtspositie is." Doordat hij zich niet bewust is van de machtspositie waar hij zich in bevindt, is hij zich niet bewust van zijn '*politics of location*'. Hij vindt de constructie eerlijker zichtbaar met de Nederlandse blik, zonder zich bewust te zijn van de machtspositie in die constructie door zijn 'locatie'. Hij is zich niet bewust van zijn machtspositie als programmamaker die inhoudt dat hij onderdeel is van de *mediascape* waarmee hij *meaning-streams* vormt door representaties van culturen waarmee mensen hun wereldbeeld creëren (Appadurai 592).

Omdat Nederlanders vaak de cultuur niet kennen die in METROPOLIS gerepresenteerd wordt is de kans groter dat ze de representatie voor waar aannemen zoals Appadurai aangeeft en is er de kans dat mensen mede door METROPOLIS hun wereldbeeld vormen. Een *imagined world*, wereldbeeld, wordt gecreëerd, zonder dat de eind-redacteur zich bewust is van de rol die hij daar in gespeeld heeft. Hierop reageert eindredacteur Arens dat hij met METROPOLIS persoonlijke verhalen vertelt, en op die manier geen grote uitspraken doet over de wereld om zo toch van de plekken waar ze komen een beeld neer te zetten van "hoe het er aan toegaat."

Klippel, producer van METROPOLIS, vindt dat hij, vanwege zijn functie om te representeren, wel veel verantwoordelijkheid heeft in het neerzetten van een beeld van de werkelijkheid. Hij beargumenteert dat pure presentatie niet bestaat door de selectie die gemaakt wordt. Dit is precies wat Nichols aangeeft met zijn verschil tussen representatie en reproductie van de werkelijkheid. Daarom vindt Klippel wel dat je voorzichtig om moet gaan met de functie om te representeren: "In de keus van je verhaal zit natuurlijk heel veel kracht eigenlijk. Wat je besluit om te laten zien, dat wordt natuurlijk toch voor vijf minuten Pakistan." Daarom vindt hij dat je als maker moet oppassen met stereotyperingen.

De beste METROPOLIS verhalen vindt de Nederlandse redactie persoonlijke verhalen die staan voor een groter geheel, waardoor het iets zegt over de betreffende cultuur. Van Engelen licht dit toe:

"Het ideale METROPOLIS verhaal, en heel vaak lukt dat gelukkig, is dat we altijd verhalen zoeken die echt wel een cultuur representeren, dus wat wij niet willen is een verhaal wat ook in dat gebied een eh, rareiteit is. Of gekkigheid. Dat vind ik wel belangrijk."

Als dat bij een verhaal niet zo is, hoort de voice-over, aldus Van Engelen, aan te geven dat het om een bijzonder verhaal gaat, wat niet perse representatief is voor een land. Echter geven bijna alle correspondenten in de interviews aan dat zij met hun verhaal niet hun land representeren. Ze vinden vaak hun land en cultuur veel te divers om te kunnen grijpen in verhalen voor METROPOLIS. De correspondent Masrur Jamaluddin uit Indonesië vertelt: "So absolutely, but it's too biased, it's too naïve to say it represents on Indonesia. I always believe that it represents a person of the story from Indonesia." Ook als de verhalen gebundeld worden, zet het volgens hen nog geen kloppend

beeld neer van het land. Zij representeren vooral individuen. Dat komt misschien omdat de correspondenten de opdracht krijgen zichzelf als ontdekkingsreiziger te zien en zich te richten op een klein persoonlijk verhaal dat iets opmerkelijks vertelt uit hun land. Een ontdekkingsreiziger impliceert een houding waarbij je op zoek gaat naar iets onbekends. Aangezien de correspondenten dat doen in hun eigen land is er de kans dat het niet representatief is voor de rest van het land.

4.8 Stereotyperingen

Alle redactieleden en ook de correspondenten van METROPOLIS vinden dat stereotyperingen niet bevestigd moeten worden, Van Engelen: “Dus als iets totaal anders blijkt te zitten dan wat je ooit dacht, dan dacht ik vaak eh, prachtig. Hartstikke mooi. Dat is de wereld op z’n kop, die je wil proberen te laten zien.” De *preferred reading* die het productieteam wil neerzetten betreft stereotyperingen komt niet overeen met de andere mediateksten die wel een stereotype bevestigen. Zij nemen in de intertekstuele context een positie aan die niet overeen komt met de *meaning-stream* die al gecreëerd is, en willen een ander wereldbeeld neerzetten. Omdat het beeld dat mensen in hun hoofd vormen als een stereotype, grotendeels intertekstueel is bepaald (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 131, 263), is het niet makkelijk te achterhalen of ze dit ook bereiken.

De redactie is zich bewust van de moeilijkheid om een stereotype te ontwijken, zeker omdat sommige karaktereigenschappen van mensen voldoen aan het stereotype dat er bestaat. De redactie speelt daarom met stereotypes, redacteur Micolo: “Je begint wel vanuit een stereotype, maar je laat zien wat erachter zit, dan prik je daar doorheen.” Om zo te laten zien dat het karakter niet voldoet aan het stereotype. Eindredacteur Arens gaat ook zo om met stereotyperingen:

“Ja daar moet je wel mee spelen, als je met die verwachting speelt, daar wordt het ook een leuk programma van. Want je kunt wel doen alsof ze niet bestaan, maar dat is natuurlijk niet zo. (...) Dus ik denk iedereen heeft ie, en iedereen weet dat ze er zijn, en je moet er ook niet omheen draaien denk ik dan, zeker niet als je een buitenland programma maakt, dan mag je er ook wel mee spelen denk ik. (...) Dat vind ik wel een van de belangrijkste functies van METROPOLIS bijna, dat je je laat verrassen dat je stereotypen omkeert.”

De vorm die ze hiervoor kiezen is het laten zien van de context van de persoon. Door iemand ook thuis te filmen, wordt duidelijk dat de persoon complexer in elkaar zit dan enkel het stereotype idee dat over hem bestaat aldus producer Klippel: “Daarom vinden we het ook zo leuk als we mensen thuis kunnen filmen omdat je dan iemand ziet in zijn huiselijke omgeving en dat zegt vaak heel veel over mensen. Dan ben je al meteen ook minder stereotype, omdat je iemand in z’n volledig mogelijke breedte wil laten zien.” Met deze methode voorkomt METROPOLIS dat iemand uit een andere cultuur gereduceerd en geëssentialiseerd wordt. Een van de eigenschappen van een stereotype die Hall benoemt. Daarbij benoemt Hall ook dat er een gevoel van ‘de Ander’ wordt benadrukt door de ander te vervreemden, er wordt een verschil gemaakt tussen ‘zij’ en ‘wij’. Dit wil METROPOLIS tevens voorkomen, door ten eerste de huiselijke omgeving te filmen, omdat je dan kan zien of iemand dezelfde interesses heeft als jij, en ten tweede willen ze het verhaal persoonlijk houden, waardoor er sneller een identificatie kan ontstaan. Echter zou het gevoel van ‘zij’ en ‘wij’ er ook door versterkt kunnen worden, als het huis van het karakter totaal anders is dan wat wij gewend zijn. Zoals ik eerder al noemde versterkt de voice-over van de Nederlandse presentator dit gevoel ook. Het derde kenmerk dat Hall benoemt van stereotypes, is de ongelijke machtsverhouding, degenen met de macht richten de representatie dan op de subgroepen of buitengesloten groepen. Hierbij worden de eigen culturele normen toegepast in plaats van die van de andere cultuur, zodat de andere cultuur altijd een afwijking is van de eigen culturele norm, in plaats van een andere norm aldus Micolo:

“Onbewust speelt dat mee. Dat is vervelend, maar dan nog denk ik dat je vaak gered wordt door het persoonlijke verhaal. Dat geeft een andere dimensie daaraan, waardoor je het stereotype persoonlijker maakt, maar ik denk dat we er wel schuldig aan zijn, we ontkomen niet aan onze omgeving, en onderbewustzijn als onderdeel van het grote geheel.”

Ook alle geïnterviewde correspondenten zijn zich bewust van aanwezige stereotyperingen. Vazquez uit Mexico denkt er soms tijdens de opnames al over na:

“Yeah I suppose sometimes when I’m with my photographer for example, and we are shooting we say it or, what will the audience think about Mexican people, haha! Or something like that because we live here, we know how things work here, but I know that sometimes or a lot of times people in other countries, think and live in a different way.”

Alle correspondenten willen stereotypes breken en/of aankaarten. Ze willen diverse groepen uit hun land in METROPOLIS laten zien, om de diversiteit aan te tonen. Zoals Gosalvez uit Bolivia: “That’s maybe something that I would, I’m not trying to break it but if I try to show different... even landscapes, landscapes and people and traditions, I can show how big Bolivia is, not only what people hear so.” Ook Ludvic uit Servië wil met stereotypes breken omdat ze in individuen gelooft: “I think it’s very important that something like this exists, because it can break some stereotypes, or something that we think in advance. I believe in individuals.”

Een van de editors van METROPOLIS is de enige van de geïnterviewden die niet met METROPOLIS stereotyperingen wil ontkrachten. In de uitzending over Bruidjes zit een reportage uit Kenia. Deze reportage gaat over een Keniaanse seksguru die Christelijke verloofde vrouwen uitlegt hoe ze hun man in bed tevreden kunnen houden. Over het neerzetten van een stereotype tijdens deze reportage legt Ouwejan het volgende uit.

“Dan is juist een stereotypering is een ehm, ja, kan ook heel komisch werken, het is een soort overdrijving maar waardoor je ook eventjes weer het verhaal niet heel glad vertelt, maar zo’n persoonlijkheid van zo’n vrouw gaat opeens spreken.”

Ouwejan gebruikt de stereotypes niet bewust om een verhaal te vertellen, maar heeft er mee te maken, en kan ze naar zijn mening ook niet weghalen. “Dat is gewoon mensen plaatsen toch snel mensen in een hokje, dus daar heb je mee te maken, en je kan dat sowieso niet weg toveren.” Echter noemt Appadurai dat juist de berichten uit de *mediascape* in samenwerking met de *ideoscape*, die *meaning-streams* in het leven van mensen injecteren, waardoor het wereldbeeld ontstaat (Appadurai 592). Hall noemt dit ook, mediaproductenten kunnen met het gebruik van stereotyperingen mensen die ‘normaal’ zijn in een ‘*imagined community*’ zetten, en ‘de Ander’ symbolisch verwijderen uit die community: “It facilitates the ‘binding’ or bonding together of all of Us who are ‘normal’ into one ‘imagined community’; and it sends into symbolic exile all of Them – ‘the Others’ – who are in some way different” (Hall, Representation: Cultural Representations and Signifying Practices 258). Dus als er iemand zou zijn met een machtspositie om stereotyperingen aan te kaarten, dan zijn het mediaproductenten. Het bewustzijn van het bevestigen of ontkrachten van een stereotype is wel aanwezig bij het grootste deel van de redactie, echter niet bij iedereen. Hall geeft aan dat mediaproducers met stereotyperingen de macht hebben om te sturen naar een receptie die in het voordeel is van de bestaande machtsstructuren, dus het creëren van die ‘*imagined community*’. Ookal vindt eindredacteur Arens het een belangrijke functie om binnen de VPRO een kritische blik te hebben en METROPOLIS het best gelukt als stereotypen omgekeerd worden, is Arens is het niet eens met deze stelling omdat hij niet in machtsstructuren denkt:

“Ja ik ben het gewoon niet zo eens met die stelling, dat het zo is, dat je soort van de bestaande structuren in stand houdt door stereotypen te gebruiken, ik denk dat stereotypen veel ouder zijn dan de bestaande machtsstructuren die we nu hebben. En ik merk dat het een soort diep menselijke manier van nadenken over de ander is eigenlijk, en dat is gewoon een hele fundamentele manier van nadenken.”

Arens vindt niet dat hij zijn machtspositie gebruikt om met stereotyperingen de bestaande macht te behouden, hij vindt niet dat stereotyperingen cultureel gevormd zijn. Echter ziet hij het denken over stereotyperingen als; “een diep menselijke manier van nadenken over de ander.” Wat impliceert dat het van nature zo is, en niet te veranderen is. Terwijl een representatie van een stereotypering juist cultureel bepaald is. De stereotyperingen zijn juist ontstaan door de dominante machtspositie in een cultuur aldus Hall. Het is een manier waarop een hegemonie kan ontstaan en functioneren waarin ideeën over de ander overgebracht worden als kennis, zoals de gedachten over de Oriënt, in Oriëntalisme waar de constructie van de ander als kennis wordt gezien, die Foucault power/knowledge noemt (Hall 245, 259).

4.9 Verhouding tussen theorie en praktijk in het tv-format

Wat tijdens deze analyse naar voren komt is het verschil in motieven tussen programmamakers en de theorieën die gebruikt zijn. De keuzes die gemaakt zijn, zijn vooral gebaseerd op ‘de wetten van televisie’ op een heel praktisch niveau. Deze keuzes zijn belangrijk om niet over het hoofd te zien, want anders wordt het een programma dat voldoet aan het postkoloniale gedachtegoed uit de theorieën, maar is het een programma waar weinig mensen naar willen kijken. Oud-eindredacteur Van Engelen moest deze stap heel concreet zetten toen hij van het concept een televisie format ging maken:

“Al die idealisme, weet je dat is belangrijk dat zo’n, ja hoe zeg je dat, dat de grondbeginselen kloppen, dan voel je aan, dit kan een bijzonder programma worden en daar zat Bregtje van der Haak ook heel erg op hoor, ook inderdaad wel omdat, zeg maar echt die vernieuwende elementen, de journalistiek op zich. Alleen mijn opdracht was natuurlijk een andere.”

Zijn opdracht was een andere, waarbij het programma moest voldoen aan de wetten van televisie. Bij de switch van het programma waarbij het format meer een programma vanuit Nederlands perspectief werd, zijn er naar mijn mening nog meer vanuit praktische televisie overwegingen keuzes gemaakt, en is het doel, lokale perspectieven, meer naar achteren geschoven. Het creëren van eenheid en een toegankelijk programma werd belangrijker gevonden dan de lokale blik van de correspondenten. Dit wordt door de huidige makers ook aangegeven, dat misschien het point of view van de correspondent verdwijnt, doordat de Nederlandse blik sturend kan zijn aldus redacteur Micolo: “We maken het natuurlijk voor het Nederlandse publiek en die moeten en kunnen zien en kunnen begrijpen en mee kunnen voelen.” De reden waarom ze de correspondenten het verhaal laten maken is niet zozeer een lokaal perspectief dat ze willen laten zien, maar het is een manier om via de correspondent dichtbij de karakters te komen op andere manieren en andere plekken zoals andere media dat vanuit Nederland doen. Het gaat nu vooral om het laten zien van het dagelijks leven en gebruiken van de karakters. Ik ben van mening dat de Nederlandse makers het perspectief van de lokale correspondenten wel willen laten horen, maar dat er steeds een afweging gemaakt moet worden tussen het perspectief van de correspondent of van de Nederlandse televisie eisen. Doordat het systeem van representeren kan verschillen in andere culturen, vooral als het een cultuur is die ver van je af staat (MacDougall 150), wordt er tegenwoordig vaak gekozen voor de Nederlandse televisie eisen. Deze eisen omvatten het trekken van een diverser publiek door het programma toegankelijk te houden, hetgeen ze beter kunnen bereiken met een duidelijk Nederlandse blik in plaats van met de blik van de correspondent. Dat blijkt uit de keuzes die nu gemaakt worden betreft hermontage van de items waarbij de

correspondenten eruit gemonteerd zijn en de alom aanwezige voice-over van de Nederlandse presentator er voor in de plaats gekomen is. Dit is te zien in de tekstuele analyse van de aflevering Bruidjes, waarbij de Nederlandse presentator veel meer tekst heeft dan in de oudere geanalyseerde afleveringen, ook de voice-over inspreekt, en waarbij de correspondenten nauwelijks meer aan het woord zijn, en er ook veel minder naar verwezen wordt.

5 Conclusie

Naar aanleiding van de analyse zijn er een aantal conclusies te benoemen, die doelstellingen, motieven en keuzes uit het productieproces van METROPOLIS presenteren.

METROPOLIS begon als een programma waarin een collage van reportages te zien was gemaakt door correspondenten over de wereld. Er werd in de afleveringen meerdere keren door de Nederlandse presentator naar de correspondenten verwezen, en deze waren duidelijk in beeld en in voice-over. Vanwege de lage kijkcijfers werden er een aantal inhoudelijke -en vormveranderingen doorgevoerd. De reportages van de correspondenten werden als basis genomen om een programma te maken zoals de Nederlandse redactie die het liefst wilde. Daarin kreeg de Nederlandse presentator een dominante rol door reportages in te leiden, te onderbreken, en conclusies te geven. Na een aantal seizoenen met deze presentator werd ook voice-over van hem aan de reportages van de correspondenten toegevoegd, en verdween de voice-over van correspondenten. De ideologie om stemmen te laten horen vanuit de wereld is er nog wel, maar spelen door de dominante aanwezigheid van de Nederlandse blik, een minder belangrijke rol dan eerder. De reportages zijn nu eerder middelen om op plekken te komen waar een Nederlander niet kan komen, dan een middel op het lokale perspectief te horen. Deze constructie met een duidelijke Nederlandse 'laag' over de reportages vinden de huidige redactieleden toegankelijker voor een meer divers publiek en een eerlijkere manier van het laten zien van de constructie, omdat op deze manier duidelijk wordt dat het programma in samenwerking met de correspondenten is gemaakt.

Hierdoor worden culturen vanuit een dominante Nederlandse blik gerepresenteerd. De *preferred reading* en wereldbeeld sluit aan bij Nederlandse verwachtingen. Perspectief van correspondent nog maar nauwelijks te horen, en omdat dat vanuit een ander wereldbeeld is, worden die niet als *preferred reading* neergezet.

De kern van de verhalen van de correspondenten blijft wel behouden, mede door deze samenwerking, omdat in de pre-productie fase ook al veel wordt overlegd tussen Nederlandse redactie en correspondent, waardoor de Nederlandse redactie al controle heeft over het eindproduct. Echter is er een kans dat de Nederlandse blik zo dominant wordt, dat de lokale stemmen niet meer gehoord worden.

Er is een verdeeldheid over het bewustzijn van deze machtspositie op de redactie. Waar de oud-eindredacteur vindt dat televisie veel meer macht heeft dan men denkt, vindt de huidige eindredacteur niet dat hij een positie van macht heeft. Deze linkt hij niet aan de macht betreft het eindverantwoordelijk zijn voor de representatie, maar aan de macht om een beeld van de werkelijkheid over de wereld neer te zetten. Door vooral persoonlijke verhalen te vertellen denkt hij dit zo min mogelijk te doen. Omdat niet alle makers zich bewust zijn van de machtspositie die ze hebben, neigt er een Oriëntalistische houding in METROPOLIS te zitten, waarbij de culturen met een ander wereldbeeld gezien worden als de 'Ander', die irrationeel en exotisch is.

Alle redactieleden zouden weer vaker correspondenten terug willen zien in het programma. Omdat het aantoont dat de verhalen door correspondenten zijn gemaakt wat uniek is aan METROPOLIS en daar mag het mee pronken en; "het is ook gewoon leuk" (Arens). Zij noemen niet het lokale perspectief en constructie van de correspondent dat ze op die manier willen laten. Wat mede aantoont dat het tegenwoordig een belangrijker doel is om een programma te maken wat voldoet aan het in Nederland geaccepteerde systeem van representeren wat toegankelijk is en binnen het wereldbeeld van Nederlanders past, dan het laten zien van lokale perspectieven wat de reden was om METROPOLIS te starten.

6 Aanbevelingen

In dit laatste onderdeel van het onderzoek geef ik aan dat dit onderzoek breder inzetbaar is, dan enkel voor het programma METROPOLIS en ik geef de academische waarde aan. Daarnaast geef ik een aantal aandachtspunten van dit onderzoek, die het zouden kunnen verbeteren. Daarop aansluitend sluit ik af met een optie voor vervolgonderzoek.

Dit onderzoek naar het programma METROPOLIS toont aan dat er een discrepantie kan ontstaan tussen praktische alledaagse keuzes die worden gemaakt enerzijds en de doelstellingen waarvoor het programma is opgezet anderzijds. Dit geldt niet alleen voor METROPOLIS: Bij iedere andere media-uiting die mensen representeert kan er een verschil ontstaan in doelstellingen en praktijk. Iedere media-uiting kan stil staan bij de oorspronkelijke doelstellingen en de daadwerkelijke representaties die worden neergezet. Zoals ik in de inleiding aangaf, heeft iedere media-uiting de macht om mensen te representeren en is het naar mijn mening voor ieder productieteam belangrijk om zich bewust te zijn van de constructie en die ook te laten zien. Voor ieder andere media-uiting kunnen vragen gesteld worden en theorieën aangehaald worden betreft de eigen machtspositie en het wereldbeeld dat men heeft, en of men zich bewust is van de constructie als een visie die gegeven wordt, en op welke manier dat tot uiting komt. Zoals welke vorm van representatie is gebruikt en op welke manieren wordt er met stereotypingen omgegaan.

Dit onderzoek voegt geen kritische noot aan de huidige academische discussies toe, echter heeft het een aantal academische theorieën gebundeld, om de fysieke uitgedraging ervan te onderzoeken. Dat wil zeggen, in hoeverre dat gedachtengoed overeenkomt met het gedachtengoed van programmamakers. Dit onderzoek toont aan dat de academische termen en gedachtengoed die overheersen binnen academische disciplines, niet altijd overeenkomen met het gedachtengoed van programmamakers in de praktijk, echter bestaat er een discrepantie tussen beiden. Dat er geen academische discussie meer bestaat over de camera die de werkelijkheid weer kan geven, over de netwerken van machtsrelaties die er zijn, of over een imaginair wereldbeeld dat mensen hebben gevormd, betekent niet dat het onderwerp van discussie afgelopen is, ook niet voor academici. Juist wanneer er in het academische veld overeenstemming is over concepten, moet er verder gewerkt worden met het gedachtengoed, om dit gedachtengoed ook naar de praktijk over te brengen.

Dit onderzoek zou verbeterd kunnen worden door gebruik te maken van meer input van correspondenten. Hiervoor zou van de zeventig correspondenten die er zijn, een grotere hoeveelheid geïnterviewd moeten worden, met een betere geografische spreiding. Op deze manier representeert de selectie van interviews beter de gedachten van de correspondenten over de samenwerking met de Nederlandse redactie van METROPOLIS die er zijn. Daarbij waren de interviews van Metropolis vooral constructivistisch van aard. In het analyseren van de interviews bleek dat antwoorden op kritischere vragen nuttiger bruikbaar waren. Ter verbetering van dit onderzoek kan gezocht worden naar een methode van interviewen waardoor de correspondenten zich enerzijds op hun gemak voelen tijdens het telefoongesprek en zo eerlijke antwoorden geven en anderzijds de antwoorden beter inzetbaar zijn in de analyse.

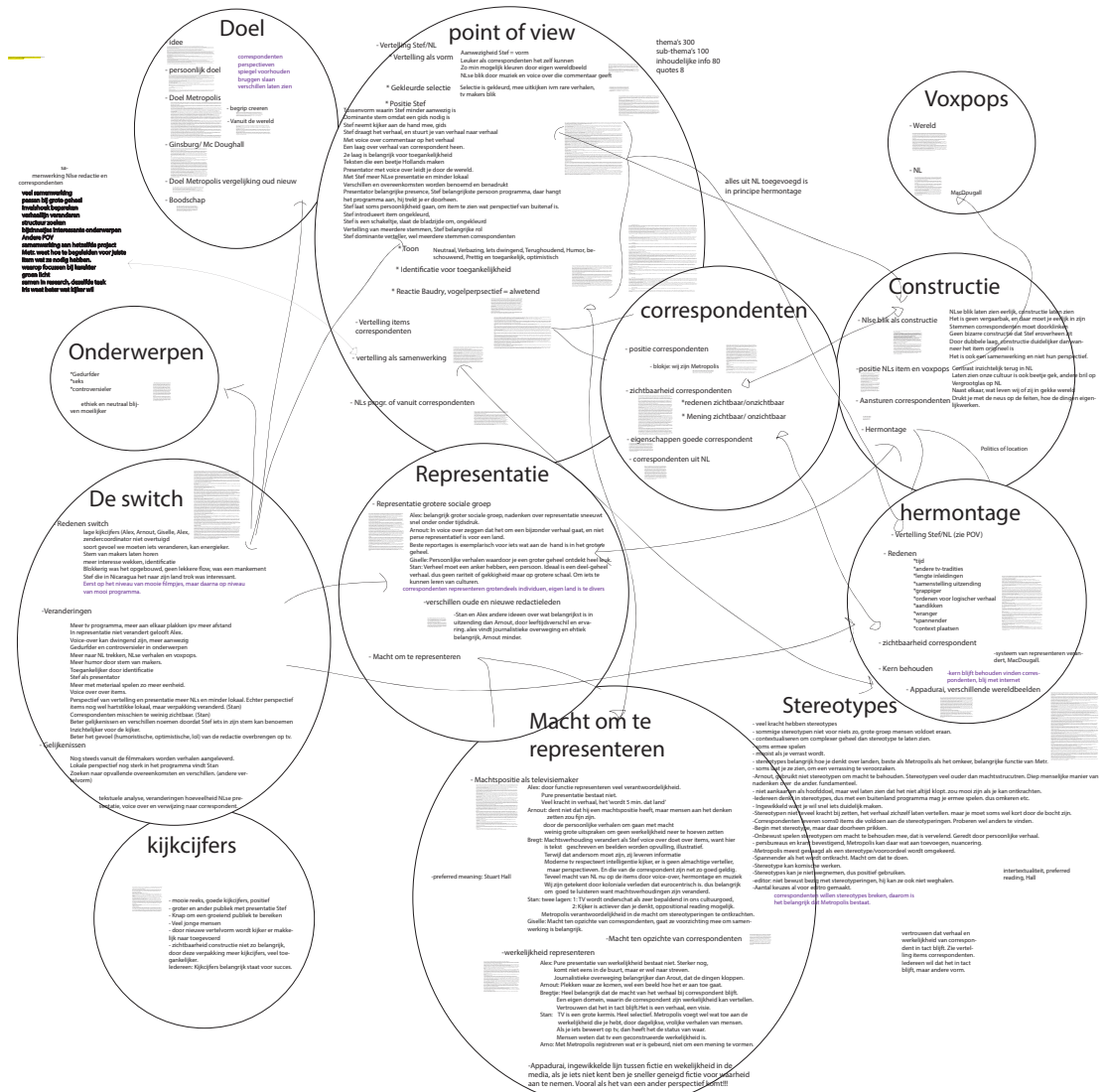
Deze analyse is vooral gebaseerd op een kritische discours analyse, waarbij de data vooral op het niveau van context is geanalyseerd. Ter verbetering en tevens als vervolg onderzoek op dit onderzoek, zou een onderzoek op linguïstisch niveau naar de makers en de gemaakte afleveringen een bruikbare toevoeging zijn. Zoals ik in de methode van dit onderzoek aangaf, gaf een analyse naar de context compacter antwoord op de gestelde vragen in het onderzoek, echter zou een onderzoek gericht op het taalgebruik beter tot op detail uit zoeken op welke manier een *preferred reading* geconstrueerd wordt bij het representeren van mensen in METROPOLIS richting een *meaning-stream* die aansluit bij het wereldbeeld van de makers.

Bronvermelding

- Appadurai, Arjun. „Disjuncture and Difference in the Global Cultural Economy.” Durham, Meenaskhi Gigi en Douglas M. Kellner. *Media and Cultural Studies: Keywords*. Malden: Blackwell Publishing, 2006. 584-600.
- Askew, Kelly. „Introduction.” Askew, Kelly en Richard R. Wilk. *The Anthropology of Media: A Reader*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd, 2002. 1-13.
- Boeije, Hennie. *Analysis in Qualitative Research*. Londen: SAGE Publications Ltd, 2010.
- Bordwell, David en Kristin Thompson. *Film Art, An Introduction*. New York: McGraw-Hill, 2001.
- Braidotti, Rosi. „Dympna and the Figuration of Woman Warrior.” Buikema, Rosemarie en Iris van der Tuin. *Doing Gender in Media, Art, and Culture*. Oxon: Routledge, 2007. 241-260.
- . „Once Upon a Time in Europe.” *Signs* 25.4 (2000): 1061-1064.
- Fiske, John. „British Cultural Studies and Television.” Allen, Robert. *Channels of Discourse, Reassembled*. 2e editie. Chapel Hill: The University of North Carolina Press, 1992. 284-326.
- Ginsburg, Faye. „Mediating Culture: Indigenous Media, Ethnographic Film, and the Production of Identity.” Askew, Kelly R en Richard R Wilk. *The Anthropology of Media: A Reader*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd, 2002. 210-235.
- Hall, Stuart. „Encoding/Decoding.” Durham, Meenakshi Gigi en Douglas Kellner. *Media and Cultural Studies: Keywords*. Hoboken: Wiley-Blackwell, 2009. 163-173.
- . *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. Londen: Sage Publications ltd, 2003.
- . „The Whites of Their Eyes: Racist Ideologies and the Media.” Dines, Gail en Jean M Humez. *Race and Class in Media: A Text Reader*. Londen: SAGE Publishers Ltd, 1995. 18-22.
- Jorgensen, Marianne en Louise Phillips. *Discourse Analysis: As Theory and Method*. Londen: SAGE Publishers Ltd, 2002.
- MacDougall, David. „Complicities of Style.” Askew, Kelly. *The Anthropology of Media*. sd. 148-155.
- Müller, L.F. and J. Van Gorp. *Media and Diaspora Project 2009-2011*. Summary. Utrecht: Universiteit Utrecht, 2011.
- Nichols, Bill. *Introduction to Documentary*. Bloomington: Indiana University Press, 2001.
- Phillips, Nelson en Cynthia Hardy. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Thousand Oaks: Sage Publications, 2002.
- Olivieri, Domitilla. *Haunted By Reality*. Proefschrift. Universiteit Utrecht. Utrecht: Universiteit Utrecht, 2012.
- Peoples, James en Garrick Bailey. *Humanity: An Introduction to Cultural Anthropology*. Belmont: Wadsworth, 2009.
- Phillips, Nelson en Cynthia Hardy. *Discourse Analysis: Investigating Processes of Social Construction*. Thousand Oaks: Sage Publications, 2002.
- Ponzanesi, Sandra. „The arena of the colony: Phoolan Devi and postcolonial critique.” Buikema, Rosemarie en Iris Van der Tuin. *Doing Gender in media, art and culture*. Oxon: Routledge, 2009. 85-98.
- Rich, Adrienne. „Notes Towards a Politics of Location.” Lewis, Reina en Sara Mills. *Feminist Postcolonial Theory: A Reader*. New York: Routledge, 2003. 29-42.
- Sultana, Farhana. „Reflexivity, Positionality and Participatory Ethics: Negotiating Fieldwork Dilemma's in International Research.” *ACME: An International E-Journal for Critical Geographies* 6.3 (2007): 374-385.
- Wekker, Gloria. „The Arena of Disciplines: Gloria Anzaldua and Interdisciplinarity.” Buikema, Rosemarie en Iris Van der Tuin. *Doing Gender in Media, Art and Culture*. Oxon: Routledge, 2009. 54-69.

Bijlagen

Schematische analyse

Tekstuele analyse: 4 april 2008 Overgewicht

Aflevering 1: Overgewicht 4 april 2008

Paars = NLse presentator presenteren/ voice over

Geel = correspondent presenteren/voice over

Blauw= verwijzen naar correspondent

Tijd	Geluid	beeld
0:00	Pres. "Het lijkt alsof de wereld steeds kleiner wordt. En dat alles om ons heen steeds meer op elkaar gaat lijken. Maar, is dat zo? In Metropolis gaan we samen met ons wereldwijde netwerk van correspondenten op zoek naar het antwoord. Zij sturen ons wekelijks hun persoonlijke verhalen rond 1 wereldwijd thema."	Metrostelsel lift. Presentator draagt een pak
	Cor: "Welkom bij Metropolis, (iedere correspondent noemt eigen stad) vanuit de wereld vertellen we verhalen over onze wereld, wij zijn Metropolis."	Correspondenten omstebeurt in beeld.
	Pres. "Deze week kijken we met onze correspondenten naar het wereldwijde probleem van overgewicht. Want hoe erg is het nou eigenlijk? En is het nou werkelijk een wereldwijde epidemie aan het worden? Nou dat allemaal straks, Maar nu eerste even een andere actuele kijk op de wereld. We doen een speeddate rondje aarde met onze correspondenten over het nieuws van de afgelopen week. We vroegen ons het volgende af."	Metrostelsel en beelden repo's.
1:27	Meningen van verschillende correspondenten over boycotten Olympische Spelen."	Correspondenten in beeld. Medium of close.
3:25	Pres: Overgewicht vetzucht, alles begint bij wat je in je mond stopt. Wij vroegen wereldwijd aan mensen wat ze nou eigenlijk het lekkerst vinden.	Metrostelsel, beelden repo, Metro grafisch, zoom op China.
	Verschillende landen zeggen favoriete eten.	
4:04	Cor: Wij zijn Metropolis	Correspondent in grafisch stukje in close up.
4:06	Zometeen fastfood in China, maar nu eerst seafood uit een van onze Baltische staten, Letland. In Letland hebben de vrouwen namelijk een groot probleem. Ze zijn in de meerderheid. Er zijn in verhouding te weinig mannen voor teveel vrouwen. 'T Gevolg? De mannen verslonsen terwijl de vrouwen er alles aan doen om er aantrekkelijk uit te zien. Hier het verhaal van onze correspondentente Natalja	Metrostelsel, Bart houdt een vinger op, Beelden repo.
	Item 1 - letland	Item 1 - letland
4:29	Hoi Nederland, ik ben Natalja	Presentatie op locatie
	Geen voice over	
6:36	Bart: Vanuit Letland gaan we over naar Mia, onze correspondentente China, Beijjing.	Metrostelsel kaart
6:38	Item 2 China	
	Welkom bij China's nieuwe levensstijl.	Op locatie
	Voice over correspondent	
	"En van China gaan we door naar onze	Factsheet, met deels beelden

	correspondent Jamal in Indonesie. Jamal heeft iemand gevonden die al haar leven vecht tegen overgewicht.”	uit repo, en deel(ondertussen een factsheet in beeld met aantal inwoners aantal ondervoede en aantal overvoede inwoners van Indonesie)
9:18	Item 3 - indonesie Hallo Holland, ik ben Jamal voor Metropolis in Jakarta	Op locatie
	Voice over correspondent	
11:53	“Terug naar onze wereldwijde vraag: Wat vinden mensen het lekkerst in bijvoorbeeld Bolivia.”	Metronetwerk bovenaf
	Aantal mensen in verschillende landen noemen favo gerecht.	Op locatie
12:19	Item 4 - India Ik ben Dhanya voor Metropolis vanuit Bombay.	Op locatie. Factsheet tijdens item, “mensen in india behoren tot magerste mensen ter wereld”
	Geen voice over	
13:27	Wij zijn Metropolis	Jelena in beeld.
13:28	“Ook in het Midden Oosten speelt het probleem rond overgewicht. In Iran heeft bijna 60 procent van de vrouwen overgewicht. Waarvan 30 procent ernstig te noemen is. We ontmoeten dokter Kermani een dieetgoeroe, zeg maar, de Sonja Bakker van Iran. Onze correspondenten Mirna zocht daar een twijfelachtige volging van dokter Kermani en ontdekte Kiana.”	Beelden reportage iran
	Item 5 Iran	
	Geen intro correspondent	
	Geen voice over	Extra info tekst in beeld
	“Kijk voor de uitgebreide Iran reportage op de Metropolis website. Nu de straat op in Madrid”	Beeld repo naar wereldkaart
	wereldvoxpops	
16:24	“Overgewicht, obesitas, het wordt in het Westen bij ons als snel gezien als een probleem, maar is dat echt overal zo? Ons Metropolis netwerk bestaat inmiddels uit zo'n 50 correspondenten. En uit de bijdrages blijkt eigenlijk het tegendeel. Nu, een korte reis langs landen, waar overgewicht niet zozeer een probleem is, maar eerder cult-status geeft.”	Presentator in Metro
16:42	Item 6 Nicaragua	
	Presentator in beeld, intro tekst: Hoi kijkers van Metropolis, ik woon in Nicaragua Geen voice over NL	Info tekst in beeld
18:39	“Terug naar India, naar onze weegschaal man.”	Voice over NLse presentator
	Item india	
	Geen voice over	
18:58	Item 7 Rwanda	Intro correspondent
	Cor: Hallo Nederland. Ik ben Daddy Ruhorahoza in Kigali, Rwanda.	
	Voice over correspondent	

	Item bolivia	
21:17	Straks de mannen uit Congo. Dit is Lavista een mateloos populaire tv presentatrice en zij is gelukkig dik	Beelden repo
	Geen voice over	
21:59	Terug naar Nicaragua waar ook de vrouwen dik en gelukkig kunnen zijn	Beelden repo
	Item Nicaragua	
	Geen voice over	
22:30	Van Nicaragua naar onze correspondent in Congo. Ook daar is dik zijn geen enkel probleem, in Congo drinken de mannen Mandale, om gezond te worden en aan te komen.	Beelden repo
	Item Congo	
	Geen voice over	
23:32	“Terug naar Zuid Amerika, Bolivia La Paz, naar de apotheek Apas. Hier verkopen ze pillen om dikker te worden. Als je dikker bent, wordt je in Bolivia namelijk een stuk sympathieker gevonden.”	Beelden repo
	Item bolivia	
	Geen voice over	
24:12	Vanuit de wereld vertellen we verhalen over onze wereld, wij zijn Metropolis	Correspondent in beeld
	Item Goma	
	Geen presentatie tekst	
	Geen voice over	
25:15	Op onze website kun je nog veel meer verslagen van over de hele wereld vinden. Zo laat onze man in Armenië ons de wereld beroemde straat ... zien. Volgende week kijken we wereldwijd naar meisjes van 15. Vanuit de wereld was dit Metropolis, dank groet en tot later.”	Presentator in metro en beelden volgende week

Aantekeningen:

Persoonlijke verhalen, maar ook steeds contextualisering over hoe het geval is in het land. Dus hij creëert een bewustwording dat er verschil is tussen westen en andere landen. En benoemt dat ook letterlijk.

Niet bij alle reportages correspondenten in beeld in tweede helft uitzending, wel vaak een item opgeknipt.

Presentator geeft een inhoudelijke inleiding op het verhaal. En laat het daarna los. Hij introduceert wel zo goed als alle verhalen.

correspondent tussendoor: wij zijn metropolis. Visie vanuit correspondent en niet NL.

Verwijzen naar auteur, constructie (alhoewel, misschien is het verhaal wel zoveel in samenspraak gemaakt met NL, dat het misschien niet volledig haar verhaal en boodschap vertelt.

Context genereren, hoe is het in dat land, ipv alleen persoonlijk en klein.

In de items geen NLse voice over. Presentator blijft dus een schakel.

Veel serieuzer programma, educatiever doel?

Enkele keer zonder intro NLse presentator naar volgende item. India ...

Hij noemt het vanuit de wereld, en niet vanuit NL. Insteek anders dan nu, (interviews)

Vormgeving is zakelijker, NLse presentator in pak, dat is ook formele kleding.

Dus hij creëert een bewustwording dat er verschil is tussen westen en andere landen. En benoemt dat ook letterlijk.

Tekstuele analyse 17 mei 2009: Genezen

helpt van de afleveringen

<http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1149744>

Paars = NLse presentator presenteren/ voice over

Geel = correspondent presenteren/voice over

Blauw= verwijzen naar correspondent

tijd	Geluid	Beeld
0:00	Pres: Het lijkt alsof de wereld steeds kleiner wordt, maar is dat zo?	Oude vormgeving, soort Metrostelsel van de wereld steeds naar verschillende werelddelen. + presentator op parkeerplaats.
	Correspondent: Hallo Nederland, Welkom bij Metropolis (allerlei correspondenten in beeld.)	Correspondenten omstebeurt in mediumshot
	Pres: In Metropolis gaan we samen met onze wereldwijd verspreide correspondenten op zoek naar het antwoord.	Oude vormgeving, soort Metrostelsel van de wereld steeds naar verschillende werelddelen.
	Cor: Vanuit de wereld vertellen we verhalen over onze wereld. Metropolis	Correspondenten omstebeurt in mediumshot
	Pres: Iedere week vertellen zij ons hun verhaal over een thema.	Beelden uit reportages uit allerlei landen en thema's.
	Cor: Wij zijn Metropolis, Metropolis, Metropolis.	Correspondenten omstebeurt in mediumshot
00:40	Pres: Ziek zijn en beter worden. In ons land beland je vanzelf in het ziekenhuis als je iets ergs onder de leden hebt. Maar dat is niet overal vanzelfsprekend. Wij vroegen onze correspondenten om op zoek te gaan naar bijzondere verhalen over genezen bij hun in de buurt. En we vonden ze. We zijn onder andere in Spanje waar mensen veel baat hebben bij een wonder dokter. In Zambia zien we het verhaal achter een curieuze maar hardnekkige mythe. Seks met een maagd geneest je van aids. In Jemen doen we snel rondje gezondheidszorg. En zien we de 3 meest gebruikte methoden, om van je kwaaltjes af te komen. Maar we beginnen deze aflevering op een bijzondere plek voor zieke en hulpbehoevende. We gaan naar het Lourdes van Pakistan.	Bij een helicopter-vliegveld. Beelden uit reportages
	Item 1- Pakistan	Item 1- Pakistan
1:34	Cor: Hoi Metropolis viewer, Ik ben Kazim uit Pakistan	Medium shot op locatie
	Voice over correspondent	
	Item	
4:59	Pres: Ook in China wordt er in de geneeskunde nog gebruik gemaakt van eeuwenoude geneeskunde. Ze gaan er zelfs hand in hand met	Metrowereldkaart overheen bewegen. Zoom uit Pakistan, en zoom in China.

	de moderne geneeskunde. Correspondente Sunny gaat op bezoek bij de beroemde dokter Lang Hi in Chang Hai.	Beelden repo china.
	Item 2 China	Item 2 China
5:08	Cor: Hallo in ben Sunny	Medium shot op locatie.
	Geen voice over	
8:51	Pres: Ook correspondent Marcos in Spanje ontmoette een man die de helende werking van prikken in een lichaam heeft ontdekt. Alleen komt er geen naald aan te pas.	Snel metropolis logo met metro netwerk naar nieuwe locatie. Beelden repo Spanje
	Item 3 - Spanje	Item 3 - Spanje
9:02	Hoi Metropolis, ik ben Carlos uit Spanje.	Medium shot op locatie
12:08	Pres: Vorige week nog ontstond ophef over omstreden HIV clinics in Amsterdam. Zieke mensen wordt wijs gemaakt dat ze van aids kunnen genezen door gebed. Ook in Zambia worden zieke mensen wonderen beloofd. Alleen gaat het hier nog een pijnlijke stap verder. Niet door gebed maar door middel van onbeschermd seks met een maagd genees je hier van aids.	Medium shot presentator bij ziekenhuis. Beelden repo Zambia
	Item 4 - Zambia	Item 4 - Zambia
12:29	Cor: Hallo vrienden, ik ben Cleopatra uit Zambia	Medium shot Cleopatra op locatie.
	Voice-over Cleopatra	Beelden repo
16:46	In ons volgende land is de moderne gezondheidszorg wel in opkomst, maar toch houden veel inwoners vast aan traditionele gebruiken. In zijn eerste bijdrage laat onze correspondent Mogib ons de drie belangrijkste manier zien om weer beter te worden in zijn land.	Snel Metro logo Beelden reop.
	Item 5 - Yemen	Item 5 - Yemen
17:01	Cor: Ik ben Mogib Hassan, vanuit Sanaa, de hoofdstad van Jemen.	Medium shot op locatie.
	Geen voice-over	
20:41	Pres: Ook in Nicaragua ontdekte correspondent Stef dat veel mensen meer vertrouwen hebben in traditionele genezers, dan in de moderne geneeskunde.	Beelden repo
20:49	Cor. Hallo Metropoliskijkers, etc.	Medium shot op locatie
24:15	Pres: En met deze pijnlijke bijdrage zijn we aan het einde gekomen van Metropolis TV, een ding is wat mij betreft wel zeker, als je dan toch ziek wordt, dan maar liever hier in Nederland. Bekijk vooral ook eens alle andere items die we binnen kregen op onze website, want in deze 25 minuten kunnen we je lang niet alles laten zien. Volgende week om 10 voor 8 zijn we er weer hier op Nederland 3. Dan kijken we wereldwijd naar mensen die nog ergens met hart en ziel voor vechten. Demonstranten en actievoerders van over de hele wereld. Vanuit de wereld was dit Metropolis TV, ook namens onze correspondenten bedankt voor het kijken en tot volgende week.	Medium shot op locatie bij ziekenhuis.

Aantekeningen:

Vergelijking maken met NL gelijk al.

Analyse: Stem meer lesgevend, alsof presentator iets wil leren. Is eigenlijk ook sturend vind ik.
Sturende conclusie

Veel meer correspondent, ieder item begint ermee, en geen voice over van NLse presentator, wel hergemonteerd in NL.

Tekstuele analyse 18 juni 2010: Singles

<http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1149717>

Paars = NLse presentator presenteren/ voice over

Geel = correspondent presenteren/voice over

Blauw= verwijzen naar correspondent

tijd	Geluid	Beeld
0:00	Pres: We denken soms dat NL het centrum van de wereld is. En misschien denkt iedereen dat wel over z'n eigen land. Onze correspondenten laten ons hun wereld zien.	Stef op een fiets door NL
	Correspondent: Hallo Nederland, Hallo Nederland, Welkom bij Metropolis	Correspondenten omstebeurt in mediumshot
	Pres; Zij vertellen ons of het daar net zo gaat als hier. Welkom bij, Metropolis. Correspondentn: door elkaar; Metropolis	Landkaart Metropolis die op Zuid Amerika op in zoomt. En beelden van verschillende items
00:36	Pres: Meer dan 2,5 miljoen mensen in NL hebben geen partner. Ooit heetten die mensen vrijgezel. Maar dat woord vrijgezel, dat klinkt toch een beetje zielig. Een vrijgezel die heeft de boot gemist. Die zit elke avond voor de tv, een diepvriespizza naar binnen te werken. Maar die vrijgezel die bestaat niet meer. Die noemen we voortaan een single. En die is helemaal niet zielig. Die is juist hartstikke happy.	Stef op een markt presenteren. Afgewisseld met beelden repo. Stef draagt een herkenbare rode Metropolis jas. Beelden discotheek.
	Voxpop NL over de voordelen van single zijn.	Stef in beeld met Nlers
1.21	Pres: Zo gaat dat hier in NL, maar hoe zit dat in de rest van de wereld? Ben je daar als single net zo happy als hier?	Stef op markt, en beelden repo.
	muziekje	Wereldkaart van boven, in aantal talen het thema, en dan inzoom op Japan.
	Pres: We beginnen onze zoektocht naar vrijgezellen in Tokio. Daar wonen ongeveer 1 miljoen mensen alleen. En door de grote woningschaartste in die stad, is de kans groot dat je daar als single in een heel klein kamertje terecht komt.	Beelden repo.
	Pres: Met een eh, piep klein hondje.	Stef even in NL in beeld met een hondje.
	Item 1: Japan	
	Muziek uit eigen land, voice over correspondent. Hoort correspondent vragen stellen.	Beelden repo, in beeld naam: leeftijd, hoe lang single.
	'tokio telt het hoogst aantal singles van japan' etc.	Tekstbalkjes in beeld
	Pres: Van Japan gaan we naar groningen daar zijn ten minste nog klassieke vrijgezellen te vinden	Stef
	Item 2: NL	
	Pres: Vrijgezellen die met 4 katten wonen en elke dag een kopje koffie met hun moeder gaan	Beelden repo

	drinken.	
	Pres; Zeg maar vrijgezel zijn zoals het hoort	Stef
	Muziekje	Beelden repo, in beeld naam: leeftijd, hoe lang single.
	Reportage NL vragen gesteld door Stef.	
	Pres: Het is natuurlijk wel handig zo'n volwassen single, maar de ouders van onze volgende single, beginnen zich zo langzamerhand wel een beetje zorgen te maken.	Wereldkaart, zoom uit van NL zoom in naar Nicaragua
	Item 3: Nicaragua	
6:00	Muziek, uit eigen land	Beelden repo, in beeld naam: leeftijd, hoe lang single.
	"Nicaraguaanse mannen zijn echte macho's, als je op je dertigste nog geen man hebt, begint met aan je mannelijkheid te twijfelen"	Tekst in beeld
	Hoort correspondent vragen stellen, geen voice over	
7:20	Pres; IN NL hoef je niet eenzaam in je hutje te blijven zitten, er zijn hier kansen om een nieuwe liefde op te duiken want iedere week is er wel een speeddate avond, voor happy singles.	Beelden repo
	Voxpops NL	Stef in beeld die vragen stelt over speeddaten
	Repo NL, stef steeds in beeld die vragen stelt.	
	Pres; IN Zambia wil eigenlijk iedereen getrouwd zijn. De Zambiaanse Lusunga voelt de druk van zijn omgeving met de dag groter worden.	Wereldkaart van NL naar Zambia beelden repo. in beeld naam: leeftijd, hoe lang single.
	item Zambia	
	Geen voice over	
	Pres: Tot nu toe zeggen al onze singles dat ze het zo lekker vinden dat ze met niemand rekening hoeven te houden.	Stef in een caafe'tje
	Voxpop NL uitleggen single zo fijn is	Stef met Nlers
	Pres: Lekker lang uitslapen en met niemand rekening hoeven te houden, word je daar nou echt zo happy van?"	Stef met iemand in zijn bed.
	Pres: De meeste singles willen uiteindelijk toch een nieuwe liefde vinden. Zo ook Lusunga in Zambia. En in Zambia ga je dan niet naar de kroeg, maar je hopt van kerk naar kerk.	Beelden repo Nicaragua, Japan, Zambia
	Item zambia verder , geen voice over.	
	Pres: "Zoals het in Zambia gaat, zo gaat het eigenlijk ook hier in Drachten. Hier in de ... kerk, komt wekelijks een groepje singles bij elkaar. Ook onze vrijgezel Harry is er. Je weet wel, van die katten."	Stef in een theater, beelden repo.
	Item NL verder	
	Wat is jou beste versiertruc?	Vraag in logo en tekst op wereldkaart
	Antwoorden	Verschillende landen
	Item Nicaragua verder , correspondent Nicaragua in beeld en hoor je vragen stellen	
	Pres: Als je verlegen bent dan zijn er ook nog andere oplossingen voor zoekende singles. We gaan terug naar Keiko, onze single in Tokio.	Wereldkaart van Nicaragua naar Japan. Beelden repo
	Item tokiro verder , voice over correspondent	
17:02	Pres: "Ook onze vrijgewel in Nicaragua onderneemt serieuze stappen om aan een	Wereldkaart terug naar Nicaragua

	partner te komen. Sergio is begonnen met het bouwen van een huisje, waar hij ooit met een nieuwe liefde hoopt te gaan wonen. ”	
	Stellen zich voor, Hallo NL ik ben...	Aantal correspondenten omstebeurt in beeld.
	Pres: “IN Bulgarije is een vrijgezelle dochter big business. Als je een mooie vrijgezelle dochter hebt, dan kun je er al gauw 15.000 euro voor vragen. Maar dan moet ze wel maagd zijn. Ben je dat?” Nee!	Stef in stad met twee meiden naast hem.
	Item bulgarije	
17:43	Cor: “Hoi Nederland in ben Milena uit Bulgarije” intro van haar item	Wereldkaart naar Bulgarije. Beelden repo.
	Muziek uit Bulgarije, voice over correspondent	
19:46	Pres: “ Je kind goed in de markt zetten dat wil ook meneer zen in China. Samen met 100 andere ouders komt hij iedere zondag naar dit park, om de beste huwelijkskandidaat voor zijn zoon te vinden.	Wereldkaart naar China, beelden repo
	Repo china	
	Geen voice over	
	Repo bulgarije	
	Geen voice over	
23:40	Repo Zambia	
23:55	Repo Japan	
24:04	Repo NL	
24:14	Repo Nicaragua	
24:30	Repo China	
24:39	Volgende week	Beelden volgende week
	Pres: Een rondje lang bijvrouwen, stiekemerds en overtuigde polygamisten.	Stef op het dak
23:15	“So keep watching Metropolis tv, because we bring the best stories from all around the world.	Website in beeld met correspondent Kazim.

Aantekeningen:

Eerst een situering hoe het is in NL, veel presentator in beeld en aan het woord. Daarna stellen ze de vraag hoe dat in de rest van de wereld zit. Suggesteert dat de rest van de uitzending antwoorden gaat geven. Dat het informatie gaat geven en kennis gaat produceren zodat je iets meer weet over de wereld.

Constant contextualiseren, “In NL zijn we happy single” “ Nicaraguaanse mannen zijn macho” “In Zambia wil eigenlijk iedereen getrouwd zijn”

Stef leidt steeds de items in maar geeft **geen voice overs**. Dat doen de correspondenten zelf. Er wordt wel vaker geknipt en heen en weer gesprongen van item naar item, waardoor Stef vaker tekst heeft. Maar tijdens het item laat hij de voice overs los.

Nauwelijks nog als Nederlandse presentator verwijzen naar correspondenten. Constructie laten zien.

Tekstuele analyse 2 mei 2013: Bruidjes

Bruidjes 2 mei 2013

<http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1340568>

Paars = NLse presentator presenteren/ voice over

Geel = correspondent presenteren/voice over

Blauw= verwijzen naar correspondent

tijd	Geluid	Beeld
0:00	Quote repo	repo
12	Intro muziekje Pres: "We denken soms dat Nederland het centrum van de wereld is, en misschien denkt iedereen dat wel over z'n eigen land. Onze correspondenten laten ons hun wereld zien.	Wereldkaart, stef fietsen, correspondenten afwisselend.
	Correspondenten: "Hallo Nederland, Welkom bij Metropolis, Metropolis.	Correspondenten, items, wereldkaart
	Pres; Welkom bij Metropolis	wereldkaart
00:36	Pres: "Als jonge bruid in Kenia wordt er van je verwacht, dat je van aanpakken weet."	Stef naast een bruidje in NL
	Pres: "Dus ga je als maagdelijk bruidje in de leer bij mevrouw Mungai, de sexguru van Nairobi."	Beelden repo
	Pres: "Maar in Pakistan hoef je niet zoveel voor te bereiden aan je bruiloft. Daar regelt je familie achter je rug om, dat je met je neef moet trouwen.	Stef naast een ander bruidje
	Pres: "Vanavond stapt Metropolis in het huwelijksbootje. We zien hoe 6 heel verschillende vrouwen zich voorbereiden op de dag van hun leven."	Stef op het dak.
	Thema in allerlei talen. NLs top 40 liedje eronder.	Zoom uit vanaf NL wereldkaart bovenaf
1:33	Pres: Ons eerste bruidje vonden we in de zigeunergemeenschap in Spanje. Een groep die zo z'n eigen leefregels heeft. Zo hechten ze hier heel erg aan de maagdelijkheid van hun meisjes. Soraya en Manolo gaan binnenkort trouwen, maar voor het zover is, moet Soraya nog wel de doekjestest doorstaan.	Beelden repo
	Repo 1: Spanje	
	Correspondent stelt vragen.	
	Pres: "Soraya bleef niet alleen maagd voor haar eigen familie. Ook de eer van haar schoonmoeder Mathilde staat op het spel.	Beelden repo
2:30	Pres: Bij de Spaanse zigeuners is het traditie dat de familie van de bruidegom het bed klaar maakt voor een huwelijksnacht in stijl."	
	Pres: "Maar voordat Soraya met Manolo tussen de lakens mag duiken, moet ze bewijzen dat ze al die jaren kuis is geweest. En dat doet ze met een doekje dat rood zal kleuren als ze nog een maagdenvlies heeft."	
	Pres: "We komen straks nog terug bij Soraya en Manolo. Om te zien of de doekjestest vlekkeloos verloopt.	Beelden repo

3:42	“Hoe was uw eerste nacht?”	Logo in tekst de vraag
	Nlse voxpop. Stef vraag over de eerste nacht	Stef in beeld met Nederlanders
4:40	Stef: “De huwelijksnacht is niet voor iedereen even belangrijk. Maar als je nog nooit seks hebt gehad kan het behoorlijk spannend zijn. Zoals voor het prille liefdeskoppel Rose en sjadrek uit Kenia.”	Zoom in naar Nairobi Beelden repo.
	“Misschien zou Sjadrek daar anders over denken als hij wist wat Rose allemaal voor hem in petto heeft. Net als veel andere jonge christelijke meiden in Nairobi, volgt zij namelijk een sekskursus bij de voloptueuze mevrouw Mungai.	Beelden repo
	Pres: “Zorgen dat je de beste vagina van de stad hebt, dat doe je niet alleen maar omdat het zo fijn is. Volgens mevrouw Mungai is het namelijk DE manier om ervoor te zorgen dat je man bij je blijft.”	
7:38	Pres: “En zo kan Rose, dankzij de lessen van mevrouw Mungai goed beslagen haar huwelijksnacht in”	
7:53	Pres: Terug naar sigeunerbruidje Soraya in Spanje. Voor haar is het moment van de waarheid bijna aangebroken. Vlak voor de bruiloft wordt haar maagdelijkheid getest.”	Wereldkaart van Kenia naar Spanje Beelden repo
8:29	Pres: Helemaal in het wit gestoken daalt Soraya af naar de woonkamer waar de test met het doekje wacht. Mannen zijn hier niet welkom, alleen de vrouwelijke gasten zijn in Soraya’s huis verzameld.”	
	Pres: “En dan moet de bruidsjurk omhoog. De schoonmoeder en moeder brengen de zakdoek 4 keer in bij Soraya als het goed is levert dat 4 flinke bloedvlekken op de zakdoek op. Hard bewijs dat het voor de hele gemeenschap niet beschamend is, en dat mag de hele gemeenschap zien.”	
	Pres “Nu de eer bewezen is, kan Soraya de pijnlijke test met het doekje achter zich laten en mag ze eindelijk van haar bruiloftsfeest genieten.	
10:10	Pres: We gaan naar NL. In ons land denken we niet meer zo tradioneel over het huwelijk. Je mag hier best trouwen als je geen maagd meer bent. En als het niet meer werkt, dan scheiden we gewoon. Toch hertrouwen veel mensen na zo’n scheiding want we blijven geloven in de liefde. Keer op keer, ieder huwelijk weer. Zo ook Carolina uit Harderwijk.”	Wereldkaart transfer. Beelden repo
13:20	Pres: Carolines dochters geven haar en haar vriend Ruud dus een bruiloft voor een dag cadeau. Wed en walk heet dat. Wel de ceremonie maar niet de hele papierwinkel.”	
	Pres: “Straks zien we hoe Judy en Ruud elkaar niet bindend, maar toch oprecht trouw zullen beloven. Maar eerst gaan we naar Laos. ”	Landentransfer Beelden repo
	Pres: “Daar heb je geen huwelijken voor een dag. Trouwen is hier een plechtige bedoeling, en ook de opmaat ernaartoe. De verloving nemen ze bloedserieus. Vandaag gaat Davan, uit Vientane	Beelden repo

	zich verloven met de enigszins naïeve Duitse vakantieliefde.”	
15:07	Pres: Voor Davans moeder komt het voorgenomen huwelijk van haar 37 jarige dochter als een geschenk uit de hemel.	Beelden repo
17:01	Pres: Davans moeder weet niet zo goed wat ze aan haar aanstaande schoonmoeder heeft. Daarom wil ze graag het hele zaakje zwart op wit hebben staan. Voor hij weer op het vliegtuig naar D’land stapt.	Beelden repo
17:40	Pres: “Al snapt hij maar de helft, Carlo doet toch mee aan de officiële Laotiaanse verlovingsplechtigheid. Daarbij spreekt de priester zijn zegen uit over het koppel, en daarna krijgt het koppel witte bandjes om hun polsen gebonden, die hun eeuwige band symboliseert.	Beelden repo
18:04	Pres: “op de plechtigheid, volgt een officiële Laotiaanse verlovingsfeest. Ook daarvoor heeft Lavans moeder flink uitgepakt.	Beelden repo
18:39	Pres: “En zo eindigt de vakantie van Carlo met iets meer op zak dan een stapel vakantiefoto’s en een bruine kop. Davan’s moeder kan tevreden zijn.”	Beelden repo
18:49	Pres: Een familie die zich overal mee bemoeit als je gaat trouwen, dat kan best vervelend zijn toch?” “Ja, lijkt me wel ja.” “Dan moet je niet in Pakistan gaan trouwen”, trekt z’n gezicht erbij.	Stef naast een bruidje.
19:01	Pres: We zijn in het dorpje Thatta op het Pakistaanse platteland. Hier is uithuwelijking de gewoonste zaak van de wereld. Onze correspondent Kazim, ging langs bij de familie Wazami. Een aankomende bruidje dat niet zoveel inbreng heeft als het aankomt op de invulling van de grote dag.”	Landentransfer, Beelden repo.
	Correspondent stelt vragen	
19:40	Pres: “Vandaag komt Sami’s tante aanstaande en schoonmoeder met een hele delegatie langs, om de puntjes op de i te zetten.”	
20:18	Pres: “Sami’s handen en gezicht worden ingesmeerd met Henna en ze krijgt de ghanna omgedaan, een armband die symboliseert dat ze binnenkort weggegeven wordt aan haar man. Als al die rituelen erop zitten, gaat de laatste fase in. Sami’s gezicht wordt verscholen achter een sluier en ze wordt achter slot en grendel gezet. Zo wordt ze letterlijke en figuurlijk afgezet van vreemde mannen.	
20:49	Pres: “Sami wordt naar binnen gebracht, en mag tot de grote dag niet door vreemde mannen gezien worden. En dat, is precies waar het mis gaat in dit verhaal. De vreemde mannenogen van onze correspondent Kazim. Op weg naar de bruiloft kreeg hij een verontrustend telefoontje.”	Beelden repo Correspondent in beeld
21:25	Pres: “de familie van de bruidegom is woedend dat Kazim als vreemde man hun kersverse bruidje heeft gefilmd. Haar eer is aangetast en daarmee die van beide families. De bruiloft is daarom afgeblazen. En Kazim wordt ontboden	

	op het politie bureau voor een stevig gesprek met Sami's ooms."	
	Correspondent stelt vragen	Correspondent in beeld
22:24	Pres: "Sami's bruiloft mag van haar ooms dus niet doorgaan, dan heeft Caroline in NL het een stuk beter getroffen met haar familie. Haar dochters gaven haar juist haar droomtrouwerij cadeau. Het ene gezin plus aanhang is aangekomen bij de Vondelkerk in Amsterdam voor het eendagshuwelijk van Caroline en Ruud. Dat is misschien geen echt huwelijk, maar het is wel de bedoeling dat het heel echt voelt. Dus dan moet het plaatje wel compleet zijn.	Landentransfer Beelden repo.
25:33	Pres: "Carolines man voor 1 dag, Ruud, heeft dus niet zoveel haast."	Metropolis logo
	Pres: "voordat je gaat trouwen in NL is het belangrijk dat je elkaar eerst goed leert kennen toch?" "Ja natuurlijk anders kom je er later in het huwelijk toch achter dat het niet klikt."	
25:47	Op het servische platteland, daar trekken ze zich niet zoveel aan van die klik. Daar komt het best vaak voor dat je aanstaande een halve vreemde is als je gaat trouwen. Zeker als je haar van ver haalt, zoals Ilja, Hij is vandaag opweg naar zijn Albanese bruid Vesna."	Landentransfer, Beelden repo
26:14	Ilja's familie rijdt achter hem aan in een tourbus, om erbij te zijn als hij zijn bruidje gaat ophalen. En ze hebben er zin in."	Beelden repo
26:29	Pres: Omdat het platteland leegstroomt, zoeken steeds meer huwbare boerenjongens zoals Ilja, hun toevlucht tot importbruiden uit het arme buurland Albanie. En dat is niet voor niks."	Beelden repo
27:11	Pres: "500 km verderop wacht Ilja's aalbare bruid Vesna in vol ornaat op de aankomst van haar aanstaande."	
27:35	Pres: "Bij aankomst valt Ilja meteen in de feestelijkheden. Veel tijd om met Vesna te praten is er niet. Maar, hij mag wel al met haar dansen. Maar daar blijft het dan ook bij."	
28:39	Pres: En zo stapt Vesna in de auto bij haar man. Die ze de dag ervoor pas voor de tweede keer heeft gezien."	
28:56	Pres: "Ilja's kersverse Albanese bruidje, wordt in zijn dorp met open armen ontvangen. Hij hoeft haar alleen nog maar even over de drempel te tillen, en dan kunnen ze elkaar eindelijk echt leren kennen."	
29:16	Pres: "OP onze website hebben we nog meer verhalen over bruidjes die zich voorbereiden op hun nieuwe leven. Zoals Julie uit New York. Die voor haar huwelijk oefent door met haar verloofde te dansen."	Website met beelden repo
29:41	Pres; Volgende week gaan we in Metropolis een lekker potje dansen. In de townships van Johannesburg ontmoeten we Bellagai, die met de juiste moves hoopt te ontsnappen aan de armoede."	Dakpresentatie, beelden repo volgende week
	Pres" En in Indonesie gelooft dansleraar.. dat	Beelden repo

	dansen je kan genezen, hij laat psychiatrische patienten pasje voor pasje weer in de maat van de maatschappij dansen.	

Aantekeningen:

Tegenwoordig ook landen bovenin beeld, eerdere afleveringen waren dat steden.
Generaliserender.

Voice over Stef over de items heen. Hij vertelt vaak wat je ook ziet in beeld. Dit vertelt Giselle ook, dat is om het toegankelijker te maken. Bregtje vindt dat hierdoor de beelden illustratief worden.

Minder vaak knippen tussen de items.

Hij vertelt steeds over de ander, oriëntalistisch gevoel krijg ik erbij. De machtvolle europese, die over de irrationele ander praat. Ik snap dat het toegankelijker moet, maar als iedereen zegt hoe intelligent de kijker tegenwoordig is, en je dat niet mag onderschatten, dat kan die het zelf ook wel bedenken.

Stef concludeert en rond het verhaal af. Vervolgens geeft hij een waarde oordeel dat het in NL een stuk beter is.

Constructie wordt wel neergezet, kort uitgelegd, aan het begin, maar vind je vervolgens niet terug tot 20 minuten. En daarna ook niet meer.

Voice over is ook oordelend, in toon, en woordgebruik: “insmeren met henna” en “al die rituelen” uit geen waardering voor de tradities daar. En: “een familie die zich overal mee bemoeit, kan best vervelend zijn toch?” Stuur naar een gedachtengoed, een preferred meaning, dat wat je net gezien hebt, en gaat zien irrationeel is, en afwijkt van de norm.

Rituelen worden wel getoond, maar er wordt niet uitgelegd waarom die rituelen plaats vinden. Inzicht wordt niet geboden.

Waarde oordeel, eerst vragen dat het belangrijk is dat je elkaar goed kent voor het trouwen, en vervolgens in Servische platteland “trekken ze zich daar niet zoveel van aan”. Dus weer een contrast met een waarde oordeel.

